

BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU

ULUSLARARASI ELEKTRONİK HABERLEŞME VE POSTA SEKTÖRLERİNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

ARALIK 2024

SEKTÖREL ARAŞTIRMA VE STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ	3
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	10
AVRUPA KITASI	10
ALMANYA	10
AVUSTURYA	14
BELÇİKA	15
ÇEKYA	16
FRANSA	17
HOLLANDA	19
İNGİLTERE	21
İRLANDA	23
İSPANYA	28
İSVEÇ	31
İTALYA	33
POLONYA	39
PORTEKİZ.....	42
AMERİKA KITASI	45
ABD.....	45
ARJANTİN	50
KANADA.....	51
ASYA KITASI	54
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ	54
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	56
ENDONEZYA	59
FİLİPİNLER.....	61
GÜNEY KORE	63
HİNDİSTAN	66
JAPONYA.....	68
KUVEYT	70

MALEZYA	72
SUUDİ ARABİSTAN	75
TAYLAND	78
AFRİKA KITASI	80
GÜNEY AFRİKA	80
KENYA	82
OKYANUSYA	84
AVUSTRALYA	84
YENİ ZELANDA	87
2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER	89
AB SAYISAL TEK PAZARI	89
BEREC	91
ENISA	93
GSMA	96

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin gündemlerini takip ederek tecrübelerinden istifade etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında belli başlı ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme ve posta sektörlerindeki gelişmeler ve sektöre yönelik düzenlemeleri esas alınarak derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme ve Posta Sektörlerinde Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve BTK internet sayfasından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bülten kapsamında; Avrupa, Asya, Amerika, Afrika ve Okyanusya kıtalarında yer alan ve genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu ülkeler ile uluslararası kuruluş ve birliklerdeki elektronik haberleşme piyasası, posta sektörü, genişbant, bulut bilişim, siber güvenlik, internet, yazılım hizmetleri, 5G ve ötesi, yapay zekâ (AI), robotik, nesnelerin interneti (IoT), otonom araçlar, 3D yazıcı ve nanoteknoloji gibi gelişen teknolojiler başlıkları altında yaşanan teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılı Aralık ayı bülteninde;

- Avrupa kıtasından; Almanya, Avusturya, Belçika, Çekya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Polonya ve Portekiz,
- Amerika kıtasından; ABD, Arjantin ve Kanada,
- Asya kıtasından; Azerbaycan, Çin, Endonezya, Filipinler, Güney Kore, Hindistan, Japonya, Kuveyt, Malezya, Suudi Arabistan ve Tayland,
- Afrika kıtasından; Güney Afrika ve Kenya ile
- Okyanusya kıtasından; Avustralya ve Yeni Zelanda ülkelerindeki gelişmeler incelenmiştir.

- Uluslararası kuruluşlardan ise; AB Sayısal Tek Pazarı, BEREC (Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu, Body of European Regulators for Electronic Communications), ENISA (Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı, European Union Agency for Cybersecurity) ve GSMA (GSM Association) tarafından hazırlanan raporlara ve gelişmelere yer verilmiştir.

Öte yandan, bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International'ın "Country Updates", "Telecommunications Flashes" bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2024 yılı Aralık ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme ve Posta Sektörlerinde Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- Alman Telekomünikasyon Düzenleyicisi BNetzA, Telekom Deutschland'a kanallar ve direkler de dahil olmak üzere sivil altyapıya erişim için taslak referans teklifini revize etme yetkisi vermiştir.
- Gigabit Forumu'nun 19 Kasım 2024 tarihinde yayınlanan Almanya'nın ilk bakırdan fibere geçiş pilot projelerine ilişkin raporu, bakırın yaygın olarak kullanımdan kaldırılmasına başlanmadan önce çözülmesi gereken önemli zorlukları ortaya koymaktadır.
- 13 Kasım 2024 tarihinde AB Genel Mahkemesi, Avrupa Komisyonu'nun Vodafone'un Liberty Global'in Almanya'daki kablo operasyonlarını satın almasını onaylayan 2019 tarihli kararını onaylamış ve birleşmeye karşı yapılan itirazları reddetmiştir.
- Alman Posta Düzenleyicisi BNetzA, 11 Aralık 2024 tarihinde, Deutsche Post'un 2025 ve 2026 yılları için mektup ve paketlere yönelik perakende fiyatlarını onaylamıştır.
- Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu RTR, Post Monitor 2024 yılı ikinci çeyreğine ait güncel rakamlarla yayınlanmıştır.
- Belçika Telekomünikasyon ve Posta Hizmetleri Enstitüsü BIPT tarafından, Belçika ve komşu ülkelerdeki telekomünikasyon hizmetlerinin fiyatlarına ilişkin karşılaştırmalı çalışma yapılmıştır.
- Çekya Telekomünikasyon Ofisi CTO, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, CTO'nun faaliyetleri için idari ücretlerin ödenmesinde kâğıt pulların kullanılmasının artık mümkün olmayacağını bildirmektedir.

- Fransa'da 2G ve 3G'nin sırasıyla en geç 2026 ve 2029 sonunda sona ermesi planlanmakta ve Fédération des Ascenseurs (FAS) ise kapatma işlemlerinin en az iki yıl ertelenmesini talep etmektedir.
- Hollanda telekomünikasyon sektöründeki eğilimler 2024'ün üçüncü çeyreğinde de devam ederek mobil veri tüketimi yeni bir dönüm noktasını geçmiştir ve fiber optik dağıtımı istikrarlı bir şekilde ilerlemektedir.
- İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, Birleşik Krallık'ta yer alan ülkelerin fiber altyapı ve genişbant bilgilerini içeren "Bağlantılı Uluslar" raporunu yayınlamıştır.
- İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, genişbant ve mobil tarifelerin geçen yıla göre düştüğünü ya da aynı kaldığını açıklamıştır.
- İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, yerleşik posta şirketi Royal Mail hakkında 2023-2024 döneminde hedef dağıtım sürelerine uymaması nedeni ile 10,5 milyon Sterlin idari ceza uyguladığını açıklamıştır.
- İrlanda Telekom Pazarı büyüklüğünün 2024 yılında 3,24 milyar ABD doları olması ve 2029 yılına kadar 3,86 milyar ABD dolarına ulaşması ve tahmin döneminde (2024-2029) %3,52'lik bir bileşik yıllık büyüme oranıyla büyümesi beklenmektedir.
- İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), telekomünikasyon sektörünün 2024 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin telekomünikasyon sektörü istatistiklerini yayınlamıştır (CNMCData).
- İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), dolandırıcılık amaçlı telefon aramaları ve mesajlar yoluyla kimlik avı dolandırıcılığıyla mücadeleyle yönelik Taslak Bakanlık Emri hakkındaki raporunu yayınlamıştır.
- Finlandiya ile İsveç arasındaki kara sınırı boyunca uzanan bir veri kablosunun hasar görerek internet kesintisine yol açmasının ardından Finlandiyalı yetkililer soruşturma başlatmıştır.
- İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), daha şeffaf teklifler ve dolandırıcılıkla mücadele için yeni kurallar hakkında kamuoyu görüşü alma süreci başlatmıştır.
- İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), 114/24/CONS sayılı kararında belirtilen düzenleyici gerekliliklere uygun olarak TIM'in 2050 bakır santralının hizmet dışı bırakılmasını onaylamıştır.

- Başbakan Donald Tusk yaptığı açıklamada, Polonya'nın bazı medya ve telekomünikasyon şirketlerini stratejik şirketler listesine eklemeye karar verdiğini, bunun da hükümetin onayı olmadan devralınmalarının mümkün olmayacağı anlamına geldiğini söylemiştir.
- Polonya hükümetinin dijitalleşme komitesi, ülkede Gelişmiş Mobil Konum (AML) hizmetinin uygulanmasına yönelik bir projeyi onaylamıştır.
- Polonya'nın Ulusal Posta İşletmecisi Poczta Polska, 2024 yılının Nisan ve Kasım ayları arasında Uzak Doğu'dan gelen koli gönderilerinde geçen yıla kıyasla %400'lük bir artış kaydettiğini ve bu artışın büyük bir kısmının Çin'den kaynaklandığını açıklamıştır.
- Portekiz'de 2024 yılının 3. çeyreği itibarıyla, ücretli televizyon (PTV) sinyal dağıtım hizmetine abone olan kişi sayısı 4,6 milyona ulaşmıştır.
- Portekiz'de 2024 yılının üçüncü çeyreğinde, posta trafiği 116 milyon gönderi olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,9 oranında azalmıştır.
- ABD Düzenleyici Kurumu FCC, 6 GHz bandının içinde yer alan 1200 MHz'lik boşluğun tamamını lisanslı kullanılan kısma yönelik bir sorun çıkarmayacaklarına karar vererek lisanssız cihazların kullanımına sunmuştur.
- ABD Senatosu, Çin ekipmanlarının telekomünikasyon şebekelerinden kaldırılması için tam fon sağlayan Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasasını (NDAA) kabul etmiştir.
- Amerika Birleşik Devletleri Posta Servisi, kurumun 2024 yılı genel seçimlerinde 99,22 milyondan fazla oy pusulasını işleme koyma adımlarını özetleyen 2024 Seçim Sonrası Analiz Raporunu yayınlamıştır.
- Arjantin Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM), ulusal devletin sanal asistanı Tina'yı web sitesine dahil etmektedir.
- Air Canada uçuşlarında Bell altyapısı ile hızlı ve ücretsiz Wi-Fi hizmeti sunmayı planladığını duyurmuştur.
- Kanada Postası geçtiğimiz ay yaşanan grevin sonlandırılması ile Aralık ayı başı itibarıyla tamamen faaliyete geçmiş olup sistem ve süreçler normalleştiğçe Kanadalılar daha çok posta almaya başlamışlardır.
- Azerbaycan Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren "AzInTelecom" LLC tarafından geliştirilen yeni nesil dijital imza SİMA, Xalq Bank'ın 'XalqOnline' mobil ve internet bankacılığı sistemine başarıyla entegre edilmiştir.

- Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın 6 Aralık tarihinde açıkladığı verilere göre: Çin'deki 5G baz istasyonlarının sayısı 4,1 milyonu aşmıştır.
- Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın ülkenin endüstriyel büyüme vizyonunu çizdiği iki günlük çalışma konferansı sürecindeki yapılan açıklamada 2025 yılında 4,5 milyondan fazla 5G baz istasyonu kurma ve gelecek on yıl için endüstrileri teşvik etmek adına daha fazla politika ve finansal destek verme konularının hedeflendiği ifade edilmiştir.
- Indosat Ooredoo Hutchison (IOH), Endonezya genelinde 4G ve 5G ağını genişletmek için Nokia ile iki yıllık bir uzatma anlaşması imzalamıştır.
- GlobalData'nın tahminine göre, Filipinler'deki kurumsal bilgi teknolojileri pazarının, %10,9'luk bir bileşik yıllık büyüme oranıyla (CAGR) büyümesi beklenmektedir.
- GlobalData'nın tahminlerine göre, Güney Kore'deki telekom ve ödemeli TV hizmetleri gelirinin mobil genişbant segmentindeki güçlü büyümeyle desteklenerek 2024-2029 tahmin döneminde %1,9'luk yıllık bileşik büyüme oranıyla 2024'teki 32,3 milyar ABD Dolarından (30,9 milyar Avro) 2029'da 35,4 milyar ABD Dolarına yükselmesi beklenmektedir.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, Uluslararası Trafiğin Tanımı Hakkında Tavsiyeler'i yayımlamıştır.
- Hindistan'ın küresel bağlantıları teşvik etme ve kültürel mirası koruma konusundaki kararlılığını vurgulayan bir etkinlikte, İletişim Bakanlığı Sekreteri (Postalar) Vandita Kaul, Antarktika Penguenleri'ni içeren özel bir kartpostal setinin gösterimini gerçekleştirmiştir.
- Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı'ndan Uluslararası İşlerden Sorumlu Bakan Yardımcısı IMAGAWA, İtalya'nın Como kentinde düzenlenen G7 Dijital ve Teknoloji Bakanlar Toplantısına katılmış olup söz konusu toplantıya ait ortak bildiri yayımlanmıştır.
- Japonya Post, Kanada'nın posta işletmecisinin, posta personeli grevinin Kanada yerel saatine göre 17 Aralık'ta sona erdiğini bildirdiğini ve Japonya'dan Kanada'ya uluslararası posta gönderilerinin 18 Aralık'ta yeniden başladığını belirtmiştir.
- Kuveyt Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA) Yönetim Kurulu Başkan Vekili Müh. Abdullah Al-Ajmi, kurumun 2024/2025 mali yılının ilk yarısında 75 milyon Kuveyt Dinarını aşan rekor gelir elde ettiğini duyurmuştur.

- Kuveyt İletişim İşleri Devlet Bakanı Ömer El Ömer'in de katıldığı anlaşma, Kuveyt'te bulut hizmetlerinde güncellenmiş veriler için merkezler kurmayı amaçlamaktadır.
- Malezya Kuala Lumpur'un kalbinde uluslararası finans ve iş amaçlı 70 dönümlük bir alan olan The Exchange TRX'te Açık Hava Ortak Anten Sisteminin (CAS) kurulmasının tamamlandığı ASEAN merkezli bağımsız telekomünikasyon altyapı şirketi EdgePoint Infrastructure'ın bir parçası olan EdgePoint Tower tarafından duyurulmuştur.
- Malezya'nın önde gelen telekomünikasyon şirketi TM, ülke içinde grafik işleme birimleri (GPU)-hizmet-olarak (GPUaaS) sunmak için dijital altyapısını güçlendirmiştir.
- Suudi Arabistan İletişim, Uzay ve Teknoloji Komisyonu CST, 15-19 Aralık 2024 tarihleri arasında Suudi Arabistan'ın ev sahipliğinde düzenlenen İnternet Yönetişim Forumu'na (IGF) katılmıştır.
- Suudi Arabistan İletişim, Uzay ve Teknoloji Komisyonu CST, Kral Abdülaziz Dünya Kültür Merkezi (Ithra) ile işbirliği içinde Riyad'da düzenlenen İnternet Yönetişim Forumu (IGF) kapsamında "Dijital Refah" konulu bir çalıştay düzenlemiştir.
- Tayland Başbakan Yardımcısı ve Dijital Ekonomi ve Toplum Bakanı, dolandırıcılığı caydırmak ve mağdurlara yardım etmek amacıyla Singapur'da kullanılan yasaya benzer yeni bir yasa çıkarılacağını duyurmuştur.
- Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, televizyon yayın hizmetlerinin sağlanması için Televizyon Yayın Hizmeti (CTBS) ve Radyo Frekans Spektrumu (RFS) lisansları vermek üzere lisanslama sürecini tamamlamıştır.
- Kenya Uzay Ajansı (KSA) Genel Müdürü Tuğgeneral Hillary Kipkosgei, Jeremy Pellet liderliğindeki Expertise France'tan bir yönetici heyetini ağırlamış olup yapılan toplantı sonucunda uzayla ilgili işbirliklerinde daha fazla sinerji sağlamayı amaçlayan önemli bir işbirliği anlaşması imzalanmıştır.
- Avustralya İletişim ve Medya Kurumu ACMA, Avustralya'da faaliyet gösteren telekomünikasyon şirketlerinin, üç temel şikâyet ölçütüne göre; performansını özetleyen ve türünün ilk örneği olan bir telekomünikasyon müşteri şikâyetlerini ele alan raporu yayımlamıştır.

- Avustralya ve Birleşik Krallık, iki ülkenin iletişim düzenleyicileri tarafından imzalanan yeni bir anlaşma kapsamında telefon dolandırıcılığı, spam ve istenmeyen aramalarla mücadele etmek için güçlerini birleştirecektir.
- Yeni Zelanda Ticaret Komisyonu, halihazırda düzenlemekte olduğu yedi fiber hizmetten dördü için düzenlemenin hala geçerli olup olmayacağını araştıracağını doğrulamıştır.
- Avrupa Yüksek Performanslı Hesaplama Ortak Girişimi (EuroHPC), Avrupa genelinde ilk Yapay Zekâ Fabrikalarını kurmak ve işletmek amacıyla sunulan tekliflerden yedi tanesini seçmiştir.
- Avrupa Komisyonu, SpaceRISE konsorsiyumuyla 290 uydudan oluşan çok yörüngeli bir takımyıldız olan Uydu ile Dayanıklılık, Bağlantı ve Güvenlik Altyapısı (IRIS2) kapsamında imtiyaz sözleşmesi imzalamıştır.
- BEREC Düzenleyiciler Kurulu, 2024 yılının son genel kurul toplantısında, Avrupa'nın dijital ve telekomünikasyon ortamındaki önemli konuları ele alan üç önemli belgeyi kamu istişaresi için onaylamıştır.
- ENISA tarafından Avrupa Birliği'ndeki siber güvenliğin durumuyla ilgili ilk rapor yayımlamıştır.
- GSMA Açık Ağ Geçidi girişimi ile dünyanın dört bir yanından işletmeciler bir araya gelmiş ve ülke veya işletmeciden bağımsız olarak tüm cihazlarda sorunsuz bir şekilde çalışabilen dijital ürünlerin tasarımının kolaylaştırılması hedeflenmiştir.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

AVRUPA KITASI

ALMANYA

Nüfusu:	83.684.929
Yüzölçümü:	357,021 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	48,264 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	BNETZA
Mobil Şebeke Abonesi:	111.872.000
Sabit Şebeke Abonesi:	43.000.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86

1. Sivil Altyapıya Erişim için Referans Teklif

Alman Telekomünikasyon Düzenleyicisi BNetzA, Telekom Deutschland'a kanallar ve direkler de dahil olmak üzere sivil altyapıya erişim için taslak referans teklifini revize etme yetkisi vermiştir¹. Bu yetki, Temmuz 2022'de Telekom'un Ocak 2024'ten itibaren altyapısına tam erişim sağlamasını gerektiren bir kararın ardından gelmiştir. Düzenleyici süreç uzun olsa da erişim arayanlar taslak referans teklifine dayanarak Telekom'un altyapısını halihazırda kullanabilmektedir.

BNetzA Telekom'un taslak referans teklifini Temmuz 2023'te yayınlamış ve erişim fiyatlarını Temmuz 2024'te belirlemiştir. Ancak, 14 Kasım 2024 tarihli son kararında düzenleyici kurum, erişim talep edenler üzerindeki etkilerine ilişkin endişelerini gerekçe göstererek taslak teklifte değiştirilmesi gereken yaklaşık 70 madde tespit etmiştir. Telekom'a bu hükümleri silmesi veya revize etmesi ve 17 Ocak 2025 tarihine kadar yeni bir taslak sunması talimatı verilmiştir.

¹ 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

Telekom'un güncellenmiş taslağı sunmasının ardından BNetzA paydaşlara danışacak ve nihai kararını verecektir. Revizyonlar düzenleyici beklentileri karşılamazsa, BNetzA Telekom'un sivil altyapısına adil ve ayrımcı olmayan erişimi sağlamak için nihai sürümde kendi yükümlülüklerini uygulayacaktır.

2. Bakırdan Fibere Geçiş İçin Pilot Projeler

Gigabit Forumu'nun 19 Kasım 2024 tarihinde yayınlanan Almanya'nın ilk bakırdan fibere geçiş pilot projelerine ilişkin raporu, bakırın yaygın olarak kullanımdan kaldırılmasına başlanmadan önce çözülmesi gereken önemli zorlukları ortaya koymaktadır². Büyük işletmeciler, düzenleyiciler, hükümet temsilcileri ve araştırma kuruluşlarından oluşan forum, tüketici ve rekabet politikaları, BT desteği ve geçiş için yasal çerçevelerdeki boşlukları vurgulamıştır. BNetzA ve Federal Dijital ve Ulaştırma Bakanlığı, süreci hızlandırmak için yeni mevzuatı da içerebilecek detaylı bir geçiş stratejisi geliştirmeyi planlamaktadır. Bununla birlikte, bakır tabanlı hizmetlerin durdurulması veya ilgili sözleşmelerin iptal edilmesi için şu anda herhangi bir zaman çizelgesi bulunmamaktadır.

Şubat ve Ağustos 2024 tarihleri arasında Wiesbaden ve Bad Salzungen'de yürütülen üç pilot proje, fibere yumuşak ve zorunlu geçişler de dahil olmak üzere farklı geçiş senaryolarını test etmiştir. Sonuçlar, fiberin son kullanıcılar tarafından sınırlı bir şekilde benimsendiğini, birçok evde hala bakır kullanıldığını veya bina içi bağlantılar olmadan yalnızca fiberden geçildiğini göstermiştir. Bad Salzungen, fiber aboneliklerin iki katına çıkması ve bakır kullanımının yarı yarıya azalmasıyla en yüksek geçiş başarısını yaşamıştır. Bu kazanımlara rağmen, prosedürel verimsizlikler ve kullanıcı iletişimini başlatmaya yönelik sorumlulukların net olmaması ilerlemeyi engellemiştir. İşletmeciler ayrıca fiber dağıtımı için bina sahiplerinin onayını alma konusunda da zorluklarla karşılaşmıştır.

Almanya'nın yüksek kiralık konut oranı ve erişimi zorunlu kılmak için karmaşık yasal çerçeveler ile birleştiğinde, bina içi fiber bağlantıları olan evlerin oranının düşük olması önemli bir engel olmaya devam etmektedir. İşletmeciler genellikle

² 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

bina sahiplerini tespit etmekte ya da onlardan fiber kurulumu için onay almakta zorlanmış, bu da gecikmelere ya da reddedilmelere yol açmıştır. Bazı durumlarda, alternatif işletmecilerle önceden var olan anlaşmalar dağıtımları daha da karmaşık hale getirmiştir. Rapor, bu sistemik engelleri ele almayı ve gelecekte fiber şebekelere kitlesel geçişi desteklemeyi amaçlayarak, bina sahibi verilerine erişimi iyileştirmek ve fiber kurulumunun uygulanmasını kolaylaştırmak için yasal değişiklikler önermektedir.

3. AB Mahkemesi Vodafone'un Liberty Global'in Kablo Ağlarını Satın Almasını Onayladı

13 Kasım 2024 tarihinde AB Genel Mahkemesi, Avrupa Komisyonu'nun Vodafone'un Liberty Global'in Almanya'daki kablo operasyonlarını satın almasını onaylayan 2019 tarihli kararını onaylamış ve birleşmeye karşı yapılan itirazları reddetmiştir³. Bu satın alma, halihazırda 13 federal eyalette şebeke işleten Kabel Deutschland'a sahip olan Vodafone'un ülkedeki varlığını genişletmiştir. Liberty Global'in kalan üç eyaletteki Unitymedia ağlarının da eklenmesiyle Vodafone, başlangıçta Deutsche Bundespost tarafından inşa edilen ve daha sonra 1999-2003 yılları arasında Deutsche Telekom tarafından satılan Almanya'nın tüm kablo ağlarını kontrol eder hale gelmiş ve Alman telekomünikasyon pazarındaki konumunu güçlendirmiştir.

4. Alman Düzenleyici Kurumu 2025-2026 Yıllarına İlişkin Mektup ve Koli Fiyatlarını Onayladı

11 Aralık 2024 tarihinde, Alman Posta Düzenleyicisi BNetzA, Deutsche Post'un 2025 ve 2026 yılları için mektup ve paketlere yönelik perakende fiyatlarını onaylamıştır⁴. Bu onay, Temmuz 2024'te yürürlüğe giren yeni Posta Kanunu kapsamındaki ilk fiyat kontrol prosedürünün sonucuna işaret ediyordu. BNetzA ilk kez sadece bireysel mektup fiyatlarını değil, aynı zamanda iş mektupları ve tüketici paketlerini de düzenlemiştir. Üç ürün sepeti için fiyat üst sınırları

³ 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

⁴ 12.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

belirlenmiş ve Deutsche Post bu sınırlar dahilinde fiyatları ayarlamakta serbest bırakılmıştır.

BNetzA'nın Deutsche Post'un önerdiği fiyat değişikliklerine ilişkin değerlendirmesi, 2025-2026 yılları için perakende fiyatlarındaki ortalama artışın izin verilen fiyat tavanlarının hemen altında kalacağını doğrulamıştır. Bazı fiyatlar üst sınırdan daha fazla artacak, ancak bu durum diğer fiyatların daha az artırılması veya hatta düşürülmesi ile dengelenecektir. Örneğin, 20 grama kadar olan ulusal standart bir mektubun fiyatı %11,8 artarken, 500 grama kadar olan uluslararası bir mektubun fiyatı %10,8 azalacaktır. Genel olarak, fiyat artışları fiyat kontrol yönetmelikleriyle uyumludur.

Onaylanan fiyat ayarlamaları, ulusal mektup fiyatlarının genel olarak artacağını, bazı uluslararası mektup fiyatlarının ise düşeceğini göstermektedir. Paketler için, daha küçük boyutların fiyatları artacak, ancak daha büyük paketlerin (5 kg üzeri) fiyatları sabit kalacaktır. Bazı kargo hizmetleri takip ve sigorta hizmeti sunarken, bazıları sunmuyor ve bazı ürünler sadece online ödeme için mevcuttur. Bu fiyat değişiklikleri, fiyat artışlarını belirli segmentlerde hedeflenen indirimlerle dengeleyen düzenleyici kurumun gözetimini yansıtmaktadır.

AVUSTURYA

Nüfusu:	9.142.465
Yüzölçümü:	83.879 km ²
Kişi Başına Gelir:	50,277 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (RTR)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.070.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.2

2024'te Koli Sevkiyatlarında Devam Eden Büyüme

Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu RTR, Post Monitor 2024 yılı ikinci çeyreğine ait güncel rakamlarla yayınlanmıştır. Yılın ilk yarısında Avusturya'da toplam 200 milyondan fazla koli taşınmıştır. Bu rakam, bir önceki yılın ilk yarısına göre %8 daha fazladır. Yurt içine yaklaşık 185 milyon koli teslim edilirken, yurt dışına 16 milyon koli gönderilmiştir. Geçmiş deneyimler, Noel döneminde heryıl paket sevkiyat hacimlerinin arttığını göstermektedir. İhtiyatlı bir tahminle, 2024 yılının tamamında Avusturya'da toplam 417 milyon paketin taşınması beklenmektedir. Bu, bir önceki yıla göre %6 artış anlamına gelmektedir. RTR Telekomünikasyon ve Posta Departmanı Genel Müdürü Dr. Klaus M. Steinmaurer, yaptığı açıklamada *“2024'ün ilk yarısında toplam 262 milyon mektup taşınmıştır. Bu rakam, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %8 daha düşük bir seviyeyi işaret etmektedir (2023'ün ilk yarısı: 248 milyon mektup). 2024 yılı boyunca toplamda 506 milyon mektup sevkiyatı bekliyoruz. Bu, önceki yıla göre %6,6 oranında bir düşüş anlamına gelmektedir”* demiştir.⁵

⁵10.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.rtr.at/TKP/presse-pressemitteilungen/presseinformationen_2024/pinfo10122024tkp.de.html adresinden ulaşılabilir.

BELÇİKA

Nüfusu:	11.720.763
Yüzölçümü:	30,528 km ²
Kişi Başına Gelir:	44.283.21 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Belçika Telekomünikasyon ve Posta Hizmetleri Enstitüsü-BIPT
Mobil Şebeke Abonesi:	11.380.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.950.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.3

Telekomünikasyon Hizmetlerinin Fiyatlarının Karşılaştırılması

Belçika Telekomünikasyon ve Posta Hizmetleri Enstitüsü BIPT tarafından, Belçika ve komşu ülkelerdeki telekomünikasyon hizmetlerinin fiyatlarına ilişkin karşılaştırmalı çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Belçika pazarındaki konut kullanıcıları için telekomünikasyon ürünlerinin fiyat seviyesinin, komşu ülkelerdeki benzer ürünlerin fiyatlarıyla nasıl karşılaştırıldığını doğrulamaktır⁶.

Çalışmada beş ülkedeki (Belçika, Hollanda, Fransa, Almanya ve Lüksemburg) telekomünikasyon ürünlerinin fiyat seviyesi incelenmiştir. Analiz, BIPT tarafından Ekim 2024'te, dördüncü işletmecinin lansmanından hemen önce toplanan tarife planı verilerine dayanarak gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışma; Belçika'nın küçük mobil abonelikler, sabit internet ve en ağır paketler için pahalı olduğunu göstermektedir. Bunun aksine, Belçika'da orta ve büyük veri ihtiyaçları olan mobil abonelikler için rekabet artmıştır. Mobil pazar güçlü bir şekilde gelişse de, sabit pazar geride kalmaktadır.

⁶ 17.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.enisa.europa.eu/news/eus-first-ever-report-on-the-state-of-cybersecurity-in-the-union> adresinden ulaşılabilir.

ÇEKYA

Nüfusu:	10.763.853
Yüzölçümü:	78.871 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	41.228 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Çekya Telekomünikasyon Ofisi (CTO)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.101.360
Sabit Şebeke Abonesi:	1.494.175
İnternet Kullanım Oranı(%):	87

Kâğıt Pul Kullanımının Sona Erdirilmesine İlişkin Tebliğ

Çekya Telekomünikasyon Ofisi CTO, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, CTO'nun faaliyetleri için idari ücretlerin ödenmesinde kâğıt pulların kullanılmasının artık mümkün olmayacağını bildirmektedir. Bu tarihten itibaren, mümkün olan tek ödeme şekli CTO'nun banka hesabına yapılacak bir havale olacaktır.

Bu tedbir, kamu bütçelerinin konsolidasyonu ile bağlantılı olarak bazı kanunlarda değişiklik yapan 349/2023 Coll. Sayılı Kanun'dan kaynaklanmaktadır ve daha önce pulların kabul edildiği tüm idari işlemler için geçerlidir. Bu tedbir, idareyi basitleştirmeyi ve modern ödeme yöntemlerine geçişi amaçlamaktadır.⁷

⁷ 16.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://ctu.gov.cz/en/-communication-termination-use-paper-stamps-administrative-fees-31-december-2024> adresinden ulaşılabilmektedir.

FRANSA

Nüfusu:	67.422.241
Yüzölçümü:	543.940 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	49.492 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ARCEP
Mobil Şebeke Abonesi:	72.751.000
Sabit Şebeke Abonesi:	37.759.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86,10

Fransız Asansör Birliği'nin 2G ve 3G'nin Sona Ermesinin Ertelenmesi Talebi

Fransa'da 2G ve 3G'nin sırasıyla en geç 2026 ve 2029 sonunda sona ermesi planlanmaktadır. Ancak, Fédération des Ascenseurs (FAS) kapatma işlemlerinin en az iki yıl ertelenmesini talep etmektedir.

Fransız mobil iletişim sağlayıcıları Bouygues Telecom, Orange ve SFR önümüzdeki birkaç yıl içinde 2G ve 3G şebekelerini kapatacaktır. 2G'nin kapanması 2025 ya da 2026'da olacaktır. Bu durumu 2028 ya da 2029'da 3G şebekesinin kapatılması takip edecektir (bkz. LIFTjournal 3/24).

Bu planlar, asansörlerin acil çağrı sistemlerini de içeren uzaktan iletim sistemlerinin sağlayıcılarını ve bakım şirketlerini şaşırtmıştır. Fransız Asansör Birliği FAS'ın ifadesiyle, her iki mobil iletişim teknolojisinin de kapatılmasına "iştirare edilmeden" karar verilmiştir.

Fédération des Ascenseurs'a göre, yaklaşık 232.000 2G iletişim sisteminin güncellenmesi veya değiştirilmesi ve en geç 2029 yılı sonuna kadar yaklaşık 58.000 3G iletişim sisteminin güncellenmesi gerekecektir. FAS'ın basın açıklamasına göre, "2G ve 3G şebekelerinin kısa bir süre içinde sona ermesinin planlanması, 2G/3G'ye dayalı asansörlerin tüm iletim cihazlarının talep edilen süreler içinde yükseltilmesini veya gerekirse değiştirilmesini imkansız olmasa da çok zor hale getirecektir."

Fédération des Ascenseurs ve diğer dernekler, etkilenen cihazların sahipleri ve bakım şirketleri için geçişi kolaylaştırmak amacıyla, telefon şirketlerinin ve Fransız Telekomünikasyon Düzenleme Otoritesinin (ARCEP) 2G ve 3G'nin kapatılması için ilan edilen son tarihleri en az iki yıl ertelemesini istemektedir.⁸

⁸ 30.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.lift-journal.com/news/french-lift-association-demands-postponement-of-2g-and-3g-termination> adresinden ulaşılabilir.

HOLLANDA

Nüfusu:	17.000.000
Yüzölçümü:	41.543 km ²
Kişi Başına Gelir:	52,367 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Piyasa ve Tüketici Kurumu (ACM)
Mobil Şebeke Abonesi:	17.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.500.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

ACM'nin 2024 3. Çeyrek Verilerinin Yayınlanması

Hollanda telekomünikasyon sektöründeki eğilimler 2024'ün üçüncü çeyreğinde de devam etmiştir. Mobil veri tüketimi yeni bir dönüm noktasını geçmiştir ve fiber optik dağıtımı istikrarlı bir şekilde ilerlemektedir. Sabit telefon ve kablo veya bakır üzerinden televizyon hizmetleri gibi diğer pazar segmentleri daha da azalmıştır.

Hollanda'da mobil veri tüketimi ilk kez 600 milyon gigabyte sınırını geçmiştir. Fiber optik dağıtımı da sembolik bir sınıra yaklaşmış olup 7,94 milyon hanenin artık evlerinin hemen önünde fiber optik bağlantıları bulunmakta ve bu gruptan 3,03 milyonunun fiber optik planları vardır.

Televizyon hizmeti abonelikleri üçüncü çeyrekte yaklaşık 6,92 milyon olmuştur. Özellikle kablolu (-%1) ve bakır (-%5,45) üzerinden televizyon aboneliklerinin sayısı azaldı. Bu, kısmen fiber optik üzerinden televizyon izlemedeki artışla (+%1,6) telafi edilmiştir. Hollandalılar cep telefonlarını kullanarak daha fazla veri tüketmelerine rağmen, giderek daha az arama yapmakta ve giderek daha az kısa mesaj göndermektedir. Özellikle kısa mesaj sayısı, bir önceki çeyreğe kıyasla önemli ölçüde düşmüştür. 2024'ün ikinci çeyreğinde 520 milyon kısa mesaj gönderilirken, üçüncü çeyrekte 503 milyon kısa mesaj gönderilmiştir. Sabit hatlı hane sayısı da düşmeye devam etmiştir. Buna göre; ikinci çeyrekteki 4,15 milyon haneden üçüncü çeyrekte 4,10 milyon olmuştur. Telekom işletmecilerinin pazar payları ise bir önceki çeyreğe kıyasla sabit kalmıştır. Geniş bant pazarında KPN

ve VodafoneZiggo hakimiyetini sürdürürken, mobil pazarda ise KPN ve Odido liderliğini sürdürmektedir.⁹

9 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.acm.nl/en/publications/acm-telecom-monitor-q3-2024-mobile-data-consumption-breaks-record-again-fiber-optic-also-continues-grow> adresinden ulaşılabilir.

İNGİLTERE

Nüfusu:	66.900.000
Yüzölçümü:	242.495 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	46.371 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	86.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	29.800.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	97,8

1. Bağlantılı Uluslar raporu

İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, Birleşik Krallıkta yer alan ülkelerin fiber altyapı ve genişbant bilgilerini içeren “Bağlantılı Uluslar” raporunu yayınlamıştır. Rapora göre, Birleşik Krallık genelinde hanelerin %83’ü (25 milyon hane) gigabit seviyesinde internet hizmeti alabilir durumda olup tam fiber erişim oranı ise %69’a (20,7 milyon hane) ulaşmıştır. Buna göre, tam fiber erişimli hane sayısı geçen yıla göre 3,6 milyon artmıştır. 30 Mbit/s üzerinde hızla internet bağlanabilen hane oranı ise %75 olmuştur. Abonelerin ortalama internet hızı 170 Mbit/s’den 223 Mbit/s’e çıkmıştır. Yeterli hızda genişbant sağlanamayan hane sayısı 61 binden 58 bine inmiştir. Starlink üzerinden uydu interneti alan abone sayısı 42 binden 87 bine ulaşırken mobilde 5G kullanımı artmaktadır. Cep telefonlarının yaklaşık %50’si 5G ile uyumlu iken mobil trafiğin %21’i 5G şebekeleri üzerinden taşınmaktadır. En az bir operatörün 5G ile kapsadığı nüfus %95’e ulaşmıştır. 3G şebekeleri daha önce kapatılmış olup 2G’nin ise 2033’te kapatılması beklenmektedir.¹⁰

¹⁰ 05.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/coverage-and-speeds/full-fibre-broadband-reaches-nearly-7-in-10-homes/> bağlantısından ulaşılabilir.

2. Genişbant ve Mobil Hizmet Ücretleri

OFCOM, genişbant ve mobil tarifelerin geçen yıla göre genel olarak düştüğünü ya da aynı kaldığını açıklamıştır. OFCOM, taahhütlü ve taahhtsz fiyatları arasındaki farkın azaldığını, 500 bin abonenin sosyal tarifelere geçtiğini duyururken 900-1000 Mbit/s hızındaki sabit internetin aylık fiyatının 26 Sterlin'den başladığını ve fiyatların geçen yıla göre %9 civarında düştüğünü belirtmiştir. Genişbant için 12-23 Sterlin, mobil için 10-12 Sterlin arasında olan sosyal tarifeleri kullananların sayısı 500 bini geçmiştir. Bu ücretlerin abonelerin yıllık 220 Sterlin daha az ödemelerini sağladığı belirtilmektedir.¹¹

3. Posta şirketi Royal Mail'e Ceza

OFCOM, yerleşik posta şirketi Royal Mail hakkında 2023-2024 döneminde hedef dağıtım sürelerine uymaması nedeni ile 10,5 milyon Sterlin idari ceza uyguladığını açıklamıştır. Düzenlemeye göre dağıtımı %93 oranında bir gün içinde ve %98,5 oranında 3 gün içinde olması gereken birinci ve ikinci sınıf postalarda gerçekleşen değerler %74,7 ve %92,7 olmuş ve ilgili şirket bu durum için geçerli bir gerekçe ortaya koyamamıştır. OFCOM bir önceki dönem için de benzer ihlali nedeni ile Royal Mail'e Kasım 2023'te 5,6 milyon Sterlin ceza uygulamıştır.¹²

¹¹ 12.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/bills-and-charges/ultrafast-broadband-and-landline-bundles-see-biggest-price-drop-in-2024/> adresinden ulaşılabilmektedir.

¹² 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/post/royal-mail/ofcom-fines-royal-mail-10.5m-for-poor-delivery-performance> adresinden ulaşılabilmektedir.

İRLANDA

Nüfusu:	5.078.678
Yüzölçümü:	70.273 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	112.247,71 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İletişim Düzenleme Komisyonu (ComReg)
Mobil Şebeke Abonesi:	5.737.223
Sabit Şebeke Abonesi:	1.202.282
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

İrlanda Telekom Pazarı Analizi

İrlanda Telekom Pazarı büyüklüğünün 2024 yılında 3,24 milyar ABD doları olması ve 2029 yılına kadar 3,86 milyar ABD dolarına ulaşması ve tahmin döneminde (2024-2029) %3,52'lik bir bileşik yıllık büyüme oranıyla büyümesi beklenmektedir.

- İrlanda'nın telekomünikasyon sektörü son yıllarda önemli bir dönüşüme tanık olmuştur ve çok sayıda telekom şirketi bu rekabetçi pazarda dikkat çekmek için yarışmaktadır. Geleneksel sabit hat hizmetlerinden son teknoloji fiber optik şebekelere kadar, işletmelerin çok sayıda seçeneği bulunmaktadır.
- Dublin Şehir Konseyi, Nisan 2022'de telekomünikasyon ve dijital altyapı işlevlerini Şehir Konseyi içinde özel bir birimde merkezileştirmek ve birleştirmek için bir 'Telekomünikasyon Birimi' kurmuştur. Birim, tüm telekomünikasyonla ilgili faaliyetler için tek müracaat noktası olup, vatandaşlar, endüstri ve diğer kamu kuruluşlarının etkileşime girebileceği tek bir iletişim adresi sağlamaktadır.
- Fiber telekomünikasyon sektöründe, organik büyüme genellikle fiberi ateşleyen donanım ve yazılımdaki evrimler yoluyla elde edilmektedir. Teknolojideki iyileştirmelerle daha iyi hızlar elde edilebilmektedir. Örneğin, Enetülkedeki mevcut ulusal fiber ağlarına 100 Gbps teknolojisini dağıtabilmektedir ve aynı ağlar üzerinden 400 Gbps dağıtma sürecindedir.
- İrlanda'daki sektörün karşılaması gereken zorluk, uygun döşenmiş fiberin mevcudiyetidir. 800 Gbps'lik tam güce ulaşılabilmesi için bu fiberin belirli bir kalite

eşiğine ulaşması gerekmektedir. Aynı zamanda, hükümet politikaları ve düzenleyici çerçeve, bu tür teknolojik yatırımlar için elverişli bir ortamı kolaylaştırmada hayati öneme sahiptir. Düzenleyici Kurum (ComReg), Eylül 2022'de (Çevre, İklim ve İletişim Bakanı'nın onayının ardından) Telsiz Telgraf (700 MHz Dupleks, 2,1 GHz, 2,3 GHz ve 2,6 GHz Bantlarında Serbestleştirilmiş Kullanım ve İlgili Lisanslar) Yönetmeliği 2022'yi (SI 483/2022) de kabul etmiştir.

- 2023 yılı sonu itibarıyla İrlanda'da 5,76 milyon mobil hücresel abone bulunmaktadır.
- İrlanda'da internet ve sabit geniş bant bağlantıları hızla artmaktadır. Merkezi istatistik ofisine göre, 2023 yılında hanelerin %94'ü internet erişimine sahiptir ve 2022'den bu yana oran değişmemiştir. Dublin bölgesi, %96 ile en yüksek hane internet bağlantısını kaydetmiştir. Sabit geniş bant, %31'lik mobil genişbant ile karşılaştırıldığında, hane internet erişiminde %86'ya sahiptir. Bağımlı çocukları olmayan tek yetişkin haneler, %36 ile en yüksek mobil geniş bant kullanımını gösterirken, bu hanelerdeki sabit genişbant penetrasyonu %76'dır.
- Ayrıca, Ulusal Genişbant Planı (NBP), 2026 yılına kadar İrlanda'daki tüm evlere ve işletmelere yüksek hızlı geniş bant erişimi sağlamayı ve birden fazla servis sağlayıcı seçeneği sunmayı amaçlamaktadır. Kasım 2019'da hükümet, ülke genelinde 540.000 tesisi birbirine bağlamak için fiber tabanlı bir şebeke altyapısı geliştirecek olan National Broadband Ireland'a uygulama sözleşmesini vermiştir.
- COVID-19 salgınından sonra, işletmeler arası şebeke (B2B network) modern çalışma yöntemlerini güçlendirmiş ve KOBİ'lerin uzaktan ve hibrit çalışma ortamına geçişini desteklemeye yardımcı olmuştur. Oyuncular daha çok telefon hizmetlerine yatırım yapmaya odaklanmıştır. Bulut tabanlı VoIP sağlayıcısı IP Telecom, 2024'te 11 milyon Avro (11,98 milyon ABD Doları) gelire ulaşmayı ve telefon hizmetlerini genişletmeyi hedeflemiştir. Şirket, gelirini artırmak için büyüme ve satın alma planlarını desteklemek amacıyla 6 milyon Avro (6,53 milyon ABD Doları) ayırmıştır. Şirket, salgından sonra kendi hibrit çalışma modelini benimsemiştir.

İrlanda telekom pazarında kablosuz hizmetlerin büyümesi beklenmektedir:

- Kablosuz iletişimler ses ve veriyi kablo veya tel olmadan iletmektedir. Elio Networks'e göre, kablosuz geniş bant temini İrlanda'nın büyümesi ve doğrudan

yabancı yatırımın çekilebilmesi için hayati önem taşımaktadır. Elio Networks, Cork genelinde yatırım yapmakta ve altyapı inşa etmektedir. Bunu yıl sonundan önce Limerick ve Galway'de daha fazla yatırım ve bir lansman izleyecektir.

- İrlanda'daki kırsal alanlar uzun zamandır düzensiz internet erişimiyle ilgili zorluklarla karşı karşıyadır. Sabit kablosuz geniş bant bu soruna bir şekilde bir çözüm sunmaktadır. Sabit kablosuzun dikkate değer büyük avantajlarından biri uygun fiyatlı olmasıdır. Kapsamlı kablolama gereksinimi olmadığı için maliyetler önemli ölçüde azalmaktadır.
- İrlanda, kapasite ve kapsama alanı arasında uygun bir denge sağladığından dolayı 5G için hayati bir nokta olarak kabul edilen C-bant spektrumunu (3,4 GHz - 4,2 GHz bandı) tahsis eden ilk ülkelerden biridir. İrlanda'da 5G aboneliklerinin sayısı artmaktadır. ComReg'e göre, 2022'nin 4. çeyreğinde 988.164 5G mobil aboneliği vardı ve bu, ülkedeki tüm aboneliklerin yaklaşık %11,1'ini oluşturan yıllık %152'lik bir artış anlamına gelmektedir.
- Three Ireland'ın 5G şebekesi, İrlanda nüfusunun yaklaşık %85'ini kapsamaktadır. 5G kullanıcılarının sayısını artırmak amacıyla, ilk İrlanda mobil işletmecilerinden biri olan Three Ireland, Ocak 2023'te 5G'sini ek ücret ödemediği başlangıçta yeni müşterilere ve daha sonra tüm müşterilerine standart olarak sunmuştur. Three Ireland ayrıca, 5G Bağımsız teknolojisini denemek ve yeteneklerini gerçek yaşam senaryolarında sergilemeye başlamak için Teknolojik Shannon Üniversitesi (TUS) ile ortaklık kurmuştur.
- İrlanda'da 5G'nin yaygınlaştırılmasıyla, daha düşük RF bantlarındaki frekanslar (önce 3,6 GHz ve daha sonra 700 MHz) kullanılmaya başlamıştır. Gelecekte 26 GHz bandının ve daha yüksek frekansların kullanılabileceği ve böylece kablosuz bağlantıya olan talebin artacağı anlaşılmaktadır.

İrlanda'da geleneksel kablo bağlantısı dışında bir kaynaktan/sunucudan alınan TV yayını (OTT, over the top) hizmetleri de önemli bir paya sahiptir:

- Doğrudan tüketiciye (DTC, direct-to-consumer) hizmetlerin ortaya çıkmasına neden olan OTT dağıtımın başlangıcı, medya değer zincirindeki en önemli son değişikliklerden biridir. İrlanda'da The Rugby Network, WiiStream, Live Football, MyCast App ve Digisoft.tv dahil olmak üzere 33 OTT Video girişi bulunmaktadır.

- TV işletmecileri ayrıca, kullanıcıların hem evlerinin içinde hem de dışında canlı ve isteğe bağlı içerik tüketmelerine imkan tanıyan (örneğin Sky Go, Virgin TV Anywhere, vb.) ve isteğe bağlı video (VOD, video-on-demand) çözümlerini oluşturarak 'her yerde TV' erişimi sağlayarak OTT sektörüne girmiştir. İrlanda'daki spor OTT pazarı özellikle büyüme göstermiştir ve oldukça rekabetçidir.
- Bir sektör uzmanına göre, YouTube'un kullanım payının 2024 yılında İrlanda'daki video akışı (SVoD) pazarının yaklaşık %22'sini oluşturacağı tahmin edilmektedir. İrlanda'nın OTT video pazarı, otantik İrlanda hikayelerine olan artan talebi karşılayan yerel içerik üretiminde bir artış yaşamaktadır.
- Daha iyi geniş bant bağlantısı, içeriği dağıtmak ve paraya çevirmek için yeni yollar sağlamaktadır. Daha fazla insan, temelde BT Sport, Netflix ve Eir Sport gibi kablo, uydu ve OTT sağlayıcıları tarafından sunulan TV kanallarına veya içerik paketlerine indirimli fiyatlı abonelikler olan 'sade paketler' satın almaktadır. Tüm bu yeni dağıtım mekanizmaları, incelenen pazarı canlandıran uzun süredir devam eden iş ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

İrlanda telekom pazarı, devam eden ortaklıklar ve son gelişmeler nedeniyle parçalanmıştır. Bazı önemli pazar oyuncularında Three Ireland, Eir Mobile ve Vodafone Ireland yer almaktadır.

- Mart 2024: IP Telecom, şirketin telekom pazarında liderlik pozisyonunu hedeflemesi nedeniyle Centrecom Systems Limited'i açıklanmayan bir bedel karşılığında satın almıştır. Centrecom uzmanlığı, IP Telecom'un İrlanda'daki iş müşterileri için bulut tabanlı ses üzerinden internet protokolü (VoIP) ve birleşik iletişim telefon hizmetlerini içeren hizmetlerinin genişletilmesine yardımcı olacaktır.
- Aralık 2023: İrlanda'nın en büyük mobil şebekesi olan Three, sektörler genelinde inovasyonu hızlandırma ve işletmeler ve tüketiciler için heyecan verici ihtimallerin kilidini açma potansiyeline sahip 5G'nin bir sonraki evrimi olan 5G Standalone'ı başlatan ilk İrlanda işletmecisidir.
- 2023 yılı sonu itibarıyla İrlanda'da 5,76 milyon mobil hücresel abone bulunmaktadır.
- İrlanda'da internet ve sabit genişbant bağlantıları hızla artmaktadır. Merkezi istatistik ofisine göre, 2023 yılında hanelerin %94'ü internet erişimine sahiptir ve

2022'den bu yana oran değişmemiştir. Dublin bölgesi, %96 ile en yüksek hane internet bağlantısını kaydetmiştir. Sabit geniş bant, %31'lik mobil geniş bant ile karşılaştırıldığında, hane internet erişiminde %86'ya sahiptir. Bağımlı çocukları olmayan tek yetişkin haneler, %36 ile en yüksek mobil geniş bant kullanımını gösterirken, bu hanelerdeki sabit geniş bant penetrasyonu %76'dır.

- Ayrıca, Ulusal Genişbant Planı (NBP), 2026 yılına kadar İrlanda'daki tüm evlere ve işletmelere yüksek hızlı geniş bant erişimi sağlamayı ve birden fazla servis sağlayıcı seçeneği sunmayı amaçlamaktadır. Kasım 2019'da hükümet, ülke genelinde 540.000 tesisi birbirine bağlamak için fiber tabanlı bir şebeke altyapısı geliştirecek olan National Broadband Ireland'a uygulama sözleşmesini vermiştir.¹³

¹³ 15.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/ireland-telecom-market> adresinden ulaşılabilir.

İSPANYA

Nüfusu:	47.615.034
Yüzölçümü:	505.990 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	30.104 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Piyasa ve Rekabet Komisyonu (CNMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	56.896.715
Sabit Şebeke Abonesi:	19.060.635
İnternet Kullanım Oranı (%):	93,90

1. İspanya'daki Her On Sabit Genişbant Hattından Dokuzu Fiber

İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), telekomünikasyon sektörünün 2024 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin telekomünikasyon sektörü istatistiklerini yayınlamıştır (CNMCData). Veriler fiber optik ve mobil genişbant hizmetleri açısından konsolide bir pazarı yansıtırken, perakende gelirleri sabit kalmıştır.

Perakende hizmetleri, 2023'ün aynı çeyreğine kıyasla %0,6 oranında hafif bir düşüşle 5.525 milyon Avro gelir elde etmiştir. Movistar, Vodafone ve MASORANGE bu gelirlerin %82,2'sini oluşturmuştur. Movistar'ın gelirleri 2023'ün üçüncü çeyreğine göre değişmezken, Vodafone ve MASORANGE'in gelirleri daha düşüktür.

Toplam hat sayısı bir önceki yıla göre %6'lık bir artışla 18,6 milyona ulaşmıştır. Eve kadar fiber (FTTH) hatlar toplamın %88,8'ini oluşturmuş ve bir yılda 1,6 milyon yeni bağlantı eklenmiştir. 17,8 milyon hat 100 Mbps veya daha yüksek hıza sahipken, bunların %26,8'i 1 Gbps veya daha yüksek hıza sahip olduğu görülmüştür.

Eylül 2024'te sabit geniş bant hatlarının %85,1'i Movistar, Vodafone ve MASORANGE'ye ait olarak belirlenmiştir. Mobil müşteri tabanı bir önceki yıla göre %1,9 artarak 61,8 milyon hatta ulaşmıştır. Üç ana işletmeci Movistar, Vodafone ve MASORANGE mobil hatların %88,3'ünü oluşturmuştur.

Mobil genişbant trafiği geçen yılın aynı dönemine göre %5,4 artarak 2,3 milyon terabayta ulaşmıştır.¹⁴

2. Arama ve Mesajlarda Oltalama ile Mücadele Düzenlemeleri

İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), dolandırıcılık amaçlı telefon aramaları ve mesajlar yoluyla kimlik avı dolandırıcılığıyla mücadeleye yönelik Taslak Bakanlık Emri hakkındaki raporunu yayınlamıştır. Bu tedbirler kullanıcı güvenini güçlendirmeyi ve ticari ve müşteri hizmetleri iletişimlerinin doğru tanımlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Taslak, siber suçlardaki artışa ve hem kullanıcıları hem de bu iletişim kanallarını meşru bir şekilde kullanan işletmeleri etkileyen oltalama dolandırıcılığının etkisine yanıt olarak hazırlanmıştır. Düzenleyici metnin üç amacı bulunmaktadır:

- Manipüle edilmiş aramalar ve mesajlar yoluyla dolandırıcılığı önlemek.
- Mesajların gerçekliğini korumak.
- Ticari ve müşteri hizmetleri aramalarını doğru bir şekilde tanımlamak.

CNMC önerilen tedbirleri memnuniyetle karşılamakla birlikte, bunların etkinliğini ve açıklığını sağlamak için kilit düzenlemelerin yapılmasının gerekli olduğunu düşünmektedir. Diğer hususların yanı sıra şu tavsiyeler bulunmaktadır:

1. Tanımlar ve sorumluluklarda netlik:

Yasal kesinliğin sağlanması ve piyasa oyuncuları tarafından muğlak yorumların önlenmesi için arama veya mesaj engelleme tedbirlerinde yer alan terimlerin ve aktörlerin açıklığa kavuşturulması tavsiye edilmektedir.

2. Ek engelleme senaryosu:

Manipüle edilmiş numaralandırma ile iletişimin engellenmesi için yeni bir durum eklenmesi ve uluslararası dolaşımın haklı olduğu durumlar haricinde, İspanyol arayan kimliği kullanan yurt dışı kaynaklı aramalar için istisnalardan kaçınılması tavsiye edilmektedir.

3. Öngörülen düzenleyici araçlarda iyileştirmeler:

¹⁴ 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cnmc.es/prensa/trimestral-3T24-telecos-20241219> adresinden ulaşılabilmektedir.

CNMC'nin, dolaşım numarası veri tabanı ve mesajlar için takma adlar kaydı (CNMC'ye atfedilen) ile ilgili teknik ve operasyonel gereklilikleri geliştirmek için genelgeler veya gerekli araçları yayınlatabileceğinin açıklığa kavuşturulması önerilmektedir. Dolaşım numaraları veri tabanı için teknik çözümlerini belirlemek üzere işletmecilerle birlikte bir teknik çalışma grubu kurulması önerilmektedir.

4. Çağrı türleri arasında ayırım:

Müşteri hizmetleri aramalarını ticari aramalardan ayırmak için, arayan kişiye ücretsiz ve açıkça tanımlanabilen farklı numaralandırma aralıklarının tahsis edilmesi önerilmektedir. Buna ek olarak, bu hükümlere uymayan işletmeciler için bir ceza rejimi oluşturulmalıdır.

Bu tavsiyeler CNMC'nin tüketicinin korunması ve adil ve güvenli bir rekabet ortamının teşvik edilmesi konusundaki kararlılığını pekiştirmektedir.¹⁵

¹⁵ 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cnmc.es/prensa/ipn-llamadas-fraude-20241219> adresinden ulaşılabilir.

İSVEÇ

Nüfusu:	10.377.781
Yüzölçümü:	449.964 km ²
Kişi Başına Gelir:	55.566 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Posta ve Telekom Ajansı (PTS)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.015.553
Sabit Şebeke Abonesi:	1.261.073
İnternet Kullanım Oranı:	%88,31

1. Baltık Denizi'ndeki Su Altı Kablolarına Yönelik Sabotaj Şüphesi

Finlandiya ile İsveç arasındaki kara sınırı boyunca uzanan bir veri kablosunun hasar görerek internet kesintisine yol açmasının ardından Finlandiyalı yetkililer soruşturma başlatmıştır. İki ülke arasındaki veri kablosunun zarar görmesi, Baltık Denizi'ndeki su altı kablolarına yönelik sabotaj şüphesi taşıyan olayların ardından gelmiştir.

Finlandiya Ulaştırma ve İletişim Bakanı Lulu Ranne yaptığı açıklamada yetkililerin dijital altyapı firması Global Connect ile birlikte konuyu incelediklerini söylemiştir. Bakan X'te *"Durumu ciddiye alıyoruz"* diye yazmıştır.

Global Connect, fiber optik kablonun Finlandiya'nın güneyinde iki ayrı yerde hasar gördüğünü ve 6.000 özel müşteri ile 100 ticari müşteriyi etkilediğini söylemiştir. Şirket sözcüsü olaylardan birinin kazı çalışmalarıyla ilgili olduğunu, ikincisinin ise halen araştırıldığını söylemiştir. Global Connect sözcüsü Niklas Ekström, *"Şu ana kadar bu konuda bir analizimiz yok"* demiştir.

İsveç medyası, Finlandiya polisinin hasarlı kabloyla ilgili olarak cezai bir suç işlendiğinden şüphelendiğini bildirmiştir. Olay, geçen ay Baltık Denizi'nde biri Almanya ve Finlandiya'yı, diğeri İsveç ve Litvanya'yı birbirine bağlayan iki ayrı kablo hattında meydana gelen hasarı takip etmektedir.

Finlandiya, İsveç ve Alman makamları soruşturma başlatırken, Almanya Savunma Bakanı Almanya'ya giden kabloda meydana gelen hasarın bir “*sabotaj*” eyleminden kaynaklandığını iddia etti; ancak suçlunun bilinmediğini söyledi.

Bazı Avrupa hükümetleri ve NATO Genel Sekreteri Rusya'yı Şubat 2022'de Ukrayna'yı geniş çaplı olarak işgal etmesinden bu yana Batılı ülkelere yönelik hibrid saldırılarını arttırmakla suçladı. Moskova bu tür saldırıların sorumluluğunu defalarca reddetti.

Geçtiğimiz hafta İsveç, Çin'den Baltık Denizi'nde Çin bandıralı bir geminin görüldüğü noktanın yakınında meydana gelen kablo hasarıyla ilgili bir soruşturmada resmi olarak işbirliği yapmasını istedi. Pekin herhangi bir sorumluluğu reddetti; ancak olayla ilgili olarak İsveç ve diğer ülkelerle “*iletişimi sürdürmeye*” hazır olduğunu söyledi.¹⁶

¹⁶ 03.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.euronews.com/my-europe/2024/12/03/finnish-authorities-probe-damage-to-internet-cable-between-finland-and-sweden> adresinden ulaşılabilir.

İTALYA

Nüfusu:	58.983.000
Yüzölçümü:	301.338 km ²
Kişi Başına Gelir:	35.657 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	78.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	18.600.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84

1. AGCOM'dan Yeni Kamuoyu Görüşü Alma Süreci

İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), daha şeffaf teklifler ve dolandırıcılıkla mücadele için yeni kurallar hakkında kamuoyu görüşü alma süreci başlatmıştır. Görüşe açılan belge, kısmen, paydaşlar arasında aylarca süren teknik çalışmaların sonucudur. Kararın B ekinde yer alan yeni kurallar şunları gerektirmektedir:

- İlan edilen tüm fiyatlara KDV dahil olmalı ve kullanıcıların daha ayrıntılı fiyat bilgilerine nasıl ulaşabilecekleri açıkça belirtilmelidir,
- Sınırlı süreli teklifler, indirim, teklifin sona erdiği tarihteki normal fiyatı ve sözleşmenin erken feshedilmesi durumunda herhangi bir cezayı açıkça belirtmektedir,
- Zaman veya hacim bazlı teklifler durumunda, perakende işletmecisi, kullanıcı indirimli zamanın veya hacmin %80'ini tükettiğinde son kullanıcıyı standart şartların yeniden etkinleştirildiği konusunda bilgilendirecektir ve
- İşletmeci, yılda en az bir kez, aboneliğine uygulanan ekonomik şartlar hakkında kullanıcıyı yazılı olarak uyaracak ve bireysel trafik öğelerinin (ses ve veri) çağrı sayısı ve dakikaları, çağrılarının ortalama süresi ve toplam süresi hakkında bilgi sağlayacaktır.

Yeni önerilen kurallar, hala geçerli olan tarife karşılaştırma araçlarına ilişkin kurallar hariç olmak üzere, 252/16/CONS düzenlemesinde yer alan kuralların yerini

almaktadır (252 sayılı düzenlemenin 5, 6 ve 7. maddeleri). Avrupa Elektronik İletişim Kanunu'nun (EECC) 103. maddesini aktaran İtalyan Elektronik İletişim Kanunu'nun 98. maddesi, şeffaflık ve tarife karşılaştırması kurallarını belirlemektedir.

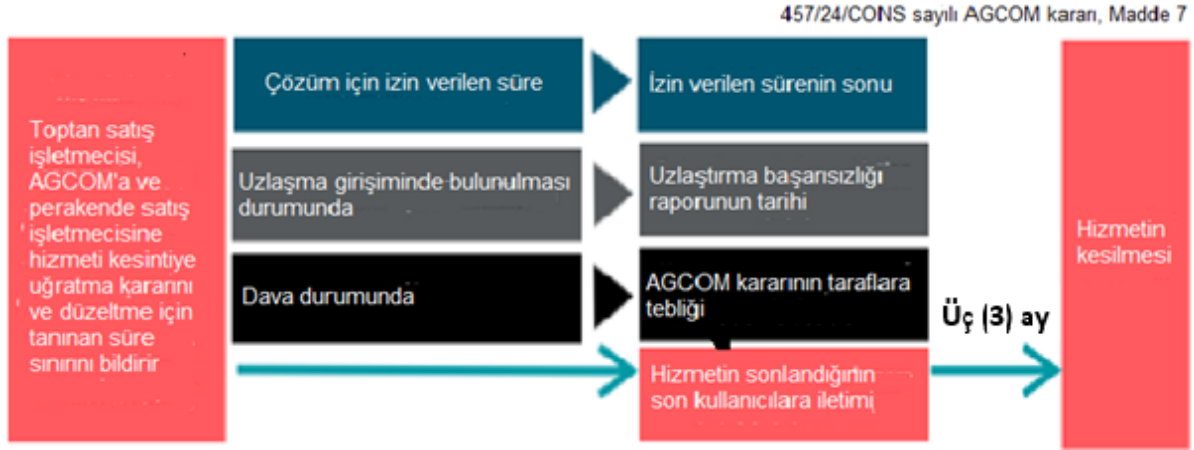
İşletmeciler, "tarife şeffaflığı" adlı bir web sayfasında güncel tekliflerin listesini ve her biri için aşağıdaki bilgileri yayınlayacaktır:

- Geçerli hüküm ve şartlar,
- Tüm ekonomik şartları ayrıntılı olarak açıklayan bir şema (kararın ek 1'ine bakınız),
- Aktivasyon ve deaktivasyon maliyetleri, bunların nasıl hesaplandığına dair bir açıklama ve
- Kanunun 9. ekinde belirtildiği gibi daha fazla bilgiye bağlantı.

Belirli tüketici kategorilerine yönelik teklifler olması durumunda, kullanılan bilgi kanalından (web sayfaları, satış noktaları veya başka bir araç) bağımsız olarak aynı şeffaflık düzeyi garanti edilmelidir. Toptan satış işletmecilerinin, perakende işletmecilere sağlanan hizmetleri, aldıkları toptan hizmet için ödeme yapmadıklarında kesintiye uğrattığı durumlar vardır. Bu, çoğu zaman uygun bir bildirim yapılmadan ve kendi taraflarında bir neden olmadan hizmetleri kesintiye uğrayan son kullanıcıların aleyhinedir.

Genel kural, şebeke etkinliğinin sonlandırılmasının veya bir hizmetin sunulmasının, son kullanıcılara üç ay önceden bildirimle (bir tarife profili teklifinin sonlandırılması durumunda bir aylık bildirim, Elektronik İletişim Kanunu'nun 11(8) maddesi) herhangi bir zamanda gerçekleşebileceğidir. Ancak, üç aylık sürenin ne zaman başlayacağı konusunda sorun ortaya çıkmaktadır. İşletmeciler arasında uzlaştırma işlemleri veya dava durumunda, son kullanıcılara erken tavsiyede bulunulması, bir anlaşmaya varılmadan önce perakende işletmecisinin müşteri tabanını etkileyebilmektedir.

AGCOM, toptan satış işletmecisinin sözleşme ihlalini gidermek için izin verdiği sürenin sona ermesinden veya uzlaştırma girişiminin veya davaya ilişkin bildirim kararının başarısız olmasından itibaren üç aylık süreyi belirlemiştir.

İşletmeciler şu tedbirleri almalıdır:

- ITU-T Tavsiye Kararı E.157'ye uymayan gelen uluslararası sesli aramaları engellemek,
- Haklı durumlar hariç, E.164 coğrafi/sabit ulusal numarayla gelen uluslararası sesli aramaları engellemek ve
- Haklı durumlar hariç, son kullanıcının yurtdışında dolaşmadığını kontrol ettikten sonra E.164 mobil yerel numarayla gelen uluslararası sesli aramaları engellemek.

İşletmeciler, bu kurallara uymak ve hizmette olmayan numaralardan geliyormuş gibi görünen yerel aramaları engellemek için gerekli teknik önlemleri tanımlamak ve uygulamak için işbirliği yapmalıdır. Dolandırıcılar aramalarının meşru telefon numaralarından geliyormuş gibi görünmesini sağlamak için VoIP teknolojisini kullandığından, anahtarlı şebekede sonlandırılmak üzere dönüştürülen VoIP aramalarını izlemek için çözümler de incelenecektir.

Sahtecilikle ilgili olarak, AGCOM yakın zamanda TİM'i tele pazarlama davranış kurallarına uyması konusunda uyarmıştır. Düzenleyici kurum ayrıca Sparkle'ın sahtecilik uygulamalarından kaçınma taahhütlerini de onaylamıştır.

İşletmeciler genellikle 5G hızını, özellikle en ucuz teklifler için Mbps cinsinden ifade edilen bir tavanla sınırlamaktadır. Hız sınırı bazen o kadar düşüktür ki (bazı durumlarda yalnızca 10 Mbps bile) 5G'nin potansiyelini geçersiz kılar. Bu, bir son kullanıcının bağlantı hızını artırmak için 5G tekliflerine geçmesine ancak hızını

artırmak yerine onu düşürmesine yol açabilir. "5G" terimi kendi başına teknolojik anlamını kaybederek bir pazarlama sloganı haline gelebilir ve müşterilere karşı şeffaflık sorunlarına yol açabilir. Kamu iletişimlerinde "fiber" terimini açıklığa kavuşturmak için yapılanlara benzer bir sembol sisteminin benimsenmesi uygun olabilir. Düzenleyici kurum ayrıca 5G bağımsız olmayan ve 5G bağımsız hizmetleri için 5G uluslararası standartlarına atıfta bulunmayı uygun görmektedir.

İşletmeciler, uluslararası standartlara göre (457/24/CONS sayılı AGCOM kararı) bu şekilde sayılmayan mimarilerde hizmet sunuluyorsa hiçbir koşulda "5G" terimini kullanamazlar.¹⁷

5G teklifleri için kullanılacak semboller	
	<p>İşletmeciler, "5G" terimini yalnızca hizmetin bu teknoloji için uluslararası standartlar tarafından sağlanan mimarilerde sunulması ve ulaşılabilir hıza herhangi bir sınırlama getirilmemesi durumunda kullanabilirler.</p> <p>Bu durumda, işletmeci ticari iletişiminde "5G" kelimesini ve yeşil renkli yuvarlak bir çerçeve içinde beyaz renkte yazılmış ulaşılabilir maksimum hızı ekler.</p>
	<p>İşletmeciler, söz konusu sınırlamalar uygulandığı takdirde "hız sınırlamasıyla" ifadesiyle birlikte olmadığı sürece "5G" terimini kullanamazlar.</p> <p>Bu durumda, işletmeci ticari iletişiminde "5G" ifadesini, "SINIR DEĞER hızına sınırlama" alt yazısıyla, yuvarlak sarı bir etiket içinde beyaz renkte yazılmış olarak kullanabilir.</p>

2. AGCOM'dan, 2050 Yerel Santralın Hizmet Dışı Bırakılmasına Onay

İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), 114/24/CONS sayılı kararında belirtilen düzenleyici gerekliliklere uygun olarak TIM'in 2050 bakır santralının hizmet dışı bırakılmasını onaylamıştır. Kararın 43(7) maddesinde öngörüldüğü üzere düzenleyici kurum, kapatılması onaylanan santralların listesini yayınlamıştır.

¹⁷ 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/client/site/documents/B5TEEU20240013> adresinden ulaşılabilir.

Bu karar, yerel santralların sayısını 10.000'den yaklaşık 4.000'e düşürmek ve santrallar ile sokak dolapları arasındaki besleyici segmentindeki bakırı tamamen ortadan kaldırmak amacıyla TIM tarafından sunulan hizmetten çıkarma planının bir parçasıdır. AGCOM daha önce 2021'de 62, 2023'te ise 1342 santralin kapatılmasına izin vermiştir.

Santralların kapatılması için aşağıdaki şartların karşılanması gerekmektedir:

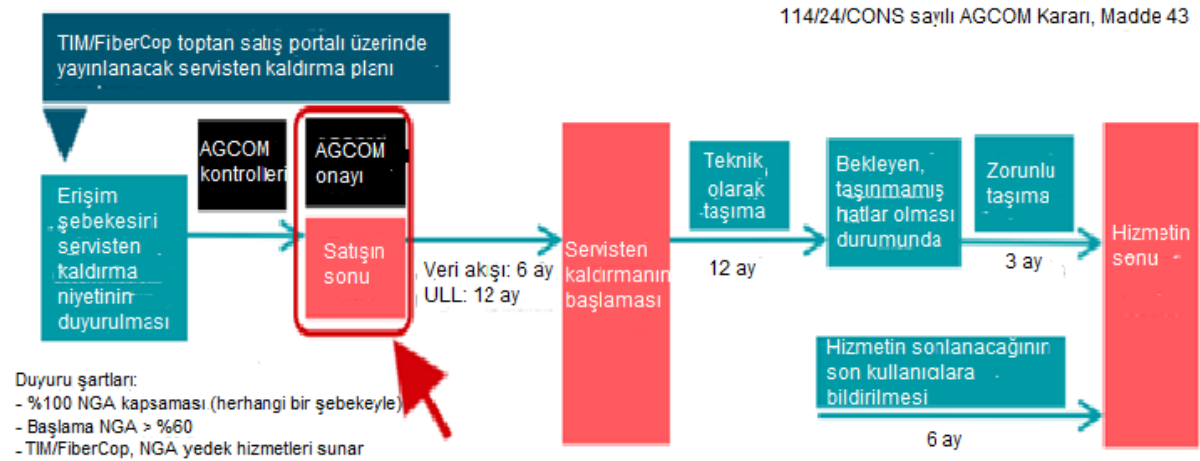
- Gerekliğinde sabit kablosuz erişim (FWA) dahil olmak üzere %100 yeni nesil erişim (NGA) şebekesi kapsama alanı (diğer ağlarla da) ve
- Kapatılmaya tabi bölgelerde NGA perakende satış oranı en az %60 olmalıdır.

TIM'in yerel bir santralı hizmet dışı bırakma niyetini yayınlamasından sonra kapatma işlemi şu tarihten önce başlayamamaktadır:

- Veri akışı veya toptan hat kiralama (WLR) hizmeti sunan santrallar için altı ay ve
- Yerel ağın paylaşımına açılması (LLU) hizmeti sunan santrallar için 12 ay.

Teknik geçiş yukarıda belirtilen sürelerin bitiminden sonra başlayabilmektedir.

AGCOM kararının yayınlamasıyla birlikte ticari kapanış başlar

Eski altyapıdan geçiş kuralları, Avrupa Elektronik İletişim Yasası'nın (EECC) 81. maddesinde belirtilmiş olup, İtalya'da İtalyan Elektronik İletişim Yasası'nın 92. maddesiyle aktarılmıştır.

Haziran 2022'de BEREC, geçiş ve bakırın kapatılmasına yönelik tutarlı bir yaklaşım hakkında bir rapor yayınlamıştir. Raporda, 17 ülkede düzenleyici otoritenin bakırın hizmetten çıkarılmasına ilişkin kurallar koyduğunun altı çizilmiştir.¹⁸

¹⁸ 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/-client/site/documents/B5TEEU20240013> adresinden ulaşılabilmektedir.

POLONYA

Nüfusu:	38.230.000
Yüzölçümü:	306.230 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	16.945 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik Haberleşme Ofisi (UKE)
Mobil Şebeke Abonesi:	52.760.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.824.896
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,5

1. Medya ve Telekomünikasyon Şirketlerinin Stratejik Şirketler Listesine Eklenmesi

Başbakan Donald Tusk yaptığı açıklamada, Polonya'nın bazı medya ve telekomünikasyon şirketlerini stratejik şirketler listesine eklemeye karar verdiğini, bunun da hükümetin onayı olmadan devralınmalarının mümkün olmayacağı anlamına geldiğini söylemiştir.

Tusk daha önce yaptığı açıklamada, ABD şirketi Warner Discovery'ye (WBD.O) ait TVN ve Polsat (CPS.WA) adlı özel yayın kuruluşlarının da listeye ekleneceğini belirterek, yabancı müdahalelere ilişkin endişelerin arttığını vurgulamıştı. Tusk, bölge ülkelerine karşı yürütülen “*hibrid savaşa*” atıfta bulundu.

Romanya'nın en üst mahkemesi, Rusya'nın özellikle sosyal medyaya müdahale ettiği yönündeki suçlamaların ardından bu ay devam eden cumhurbaşkanlığı seçimlerini iptal etti. Rusya yabancı ülkelerdeki seçimlere müdahale ettiğini reddetmiştir.

Tusk Çarşamba günü bir kabine toplantısının ardından yaptığı açıklamada “*Bir yönetmelik kabul ettik... buna dayanarak Cyfrowy Polsat, P4 - Play'i işleten şirket, TVN, Polsat televizyonu, T-Mobile ve WB Electronics gibi şirketleri korumaya tabi kuruluşlar listesine ekledik*” dedi. “*Bu listede Tauron Polska, Orlen, Emitel, Grupa Azoty, Gaspol gibi daha önce korunan şirketler zaten yer alıyor. Polonya devletinin güvenliği*

açısından kilit öneme sahip bu şirketlerin yanlış ellere geçmesi riskine karşı koruma gerekliliğini gerekçelendirmeme gerek yok.” ifadelerini kullanmıştır.

Polonya'nın stratejik şirketler listesi şimdiye kadar çoğunlukla enerji, kimya ve telekomünikasyon şirketlerini içeriyordu¹⁹.

2. Polonya'da Gelişmiş Mobil Konum Hizmetleri

Polonya hükümetinin dijitalleşme komitesi, ülkede Gelişmiş Mobil Konum (AML) hizmetinin uygulanmasına yönelik bir projeyi onaylamıştır. Acil servisleri arayan kişilerin konumunu sağlayacak olan bu hizmetin, AB finansmanı sağlandıktan sonra 2027 yılına kadar Polonya genelinde kullanıma sunulması bekleniyor. AB'nin 32,6 milyon PLN tutarındaki toplam proje maliyetine 26 milyon PLN katkıda bulunması beklenmektedir.²⁰

3. Uluslararası Posta Verileri

Polonya'nın Ulusal Posta İşletmecisi Poczta Polska, 2024 yılının Nisan ve Kasım ayları arasında Uzak Doğu'dan gelen koli gönderilerinde geçen yıla kıyasla %400'lük bir artış kaydettiğini ve bu artışın büyük bir kısmının Çin'den kaynaklandığını açıklamıştır.

Posta, Kasım ayındaki koli hacminin Ekim ayına kıyasla 25.000 arttığını ve bu eğilimin devam etmesini beklediğini bildirdi.

Poczta Polska'ya göre, geleneksel postadaki düşüş, uluslararası e-ticaret pazarı da dahil olmak üzere büyüyen pazarlarda hizmet geliştirmesine yol açtı. Ülkedeki en büyük operatörlerden biri olan Poczta Polska, 1300'den fazla koli makinesi, 7500 satış

¹⁹ 18.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.reuters.com/business/media-telecom/poland-adds-media-telecommunication-firms-strategic-companies-list-2024-12-18/> adresinden ulaşılabilmektedir.

²⁰ 31.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://eena.org/blog/newsletter/eena-update-25-09-2024/> adresinden ulaşılabilmektedir.

noktası ve birkaç bin ortak nokta dahil olmak üzere yaklaşık 20.000 noktadan oluşan bir koli toplama ağına sahiptir.

İşletmeci ayrıca yaklaşık 30 tasnif tesisinden oluşan bir ağa ve 5000'in üzerinde araçtan oluşan modern bir filoya sahiptir. Bu da günde 4.000.000'dan fazla kolinin Polonya genelinde 15.000.000'dan fazla adrese zamanında teslim edilmesini sağlamaktadır²¹.

²¹ 06.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.parcelandpostaltechnologyinternational.com/news/e-commerce/polish-post-handles-400-more-parcels-from-asia-in-2024.html> adresinden ulaşılabilir.

PORTEKİZ

Nüfusu:	10.276.617
Yüzölçümü:	92.280 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	36.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ANACOM (Ulusal Haberleşme Otoritesi)
Mobil Şebeke Abonesi:	12.500.000
Sabit Şebeke Abonesi:	5.087.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,2

1. Ücretli Televizyon Hizmeti Verileri

Portekiz'de 2024 yılının 3. çeyreği itibarıyla, ücretli televizyon (PTV) sinyal dağıtım hizmetine abone olan kişi sayısı 4,6 milyona ulaşmıştır. Bu, bir önceki yılın aynı çeyreğine kıyasla 75 bin kişilik bir artış ifade etmektedir. Ancak, bu hizmetteki abone sayısındaki büyüme hızı yavaşladı ve yıllık büyüme oranı (+%1,7) 2006 sonundan bu yana en düşük seviyede gerçekleşti.

Hanehalkı segmentinde ücretli PTV penetrasyonu her 100 hanede 97'ye ulaştı. Abonelerin büyük bir kısmı bu hizmeti bir paket kapsamında satın aldı. 2024'ün 3. çeyreğinde, PTV erişimlerinin yalnızca %1,9'u tek hizmet olarak sunuldu.

Üçüncü çeyrek itibarıyla toplam abonelerin %65,9'u fiber optik (FTTH/B) teknolojisini kullanırken, bu oranı kablo TV (%25,9), uydu TV - DTH (%6,6) ve ADSL (%1,6) izledi. PTV abone sayısındaki büyüme yalnızca fiber optik teknolojisi sayesinde gerçekleşti. Bu çeyrekte, FTTH abone sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre 173 bin artarak toplam 3,1 milyona ulaştı (+%6,0). Bu artış, hem yeni abonelerden hem de diğer ağlardan FTTH/B'ye geçiş yapan müşterilerden kaynaklandı. Ancak, bu teknolojiye geçişin başladığı 2007'den bu yana en düşük yıllık büyüme oranı kaydedildi.

Konut ve İş Segmentlerinde üçüncü çeyrek sonunda, PTV dağıtım hizmetinin 4,1 milyon konut abonesi bulunuyordu. Bu, bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,5'lik bir artışı (59 bin abone) ifade ediyor ve toplam abonelerin %88,6'sını kapsamaktadır.

Konut dışı segmentte ise toplam abonelerin %11,4'üne denk gelen 530 bin abone bulunuyor. Bu segmentte yıllık bazda %3,2 oranında bir artış kaydedildi.

Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla, MEO, PTV dağıtım hizmetinde %41,9'luk pazar payıyla liderliğini korudu. Bunu Grupo NOS (%36,1), Vodafone (%19,3) ve NOWO (%2,6) izledi. Yıllık bazda net abone artışında MEO ve Vodafone öne çıktı; MEO'nun pazar payı 0,4 puan, Vodafone'un ise 0,2 puan arttı. Öte yandan, Grupo NOS (-0,4) ve NOWO'nun (-0,2) paylarında düşüş gözlemlendi. Konut segmentinde, MEO ve Grupo NOS en yüksek paylara sahipken (%40,2 ve %37,3), konut dışı segmentte MEO abonelerin %54,8'ini kapsayarak liderliğini sürdürdü²².

2. Posta Trafik Verilerinde Düşüş

Portekiz'de 2024 yılının üçüncü çeyreğinde, posta trafiği 116 milyon gönderi olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,9 oranında azalmıştır.

Posta trafiğinin yaklaşık %72'sini mektup postası, %7,6'sını basılı yayın postası, %3,9'unu ise doğrudan posta oluşturdu. Paket gönderileri, toplam trafiğin %16,5'ini oluşturarak bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla 1,7 puanlık bir artış gösterdi.

Bir önceki yılın aynı dönemine göre, doğrudan posta, mektup postası ve basılı yayın postası trafiği sırasıyla %18,6, %6,6 ve %2,4 oranında gerilerken, paket trafiği %6,3 oranında arttı.

Ortalama gönderi başına gelir, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %9,7 artış gösterdi ve bu artış 2018'den bu yana devam eden büyüme trendini sürdürdü. Bu çeyrekteki

²² 20.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.anacom.pt/-render.jsp?contentId=1800354> adresinden ulaşılabilir.

artış, özellikle mektup postasındaki gönderi başına gelirdeki %11,2'lik yükselişe bağlıyor. Bu durum, 1 Şubat 2024'te CTT tarafından yapılan fiyat artışları ve trafiğin yapısındaki değişimden, özellikle paketlerin toplam trafikteki oranının artışından (+%1,7) kaynaklandı.

Evrensel hizmet posta servisleri, toplam trafiğin %80'ini ve gelirlerin %48,6'sını oluşturdu. Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre EH trafiği %5,8 oranında azalırken, toplam trafikteki payı 0,8 puan azaldı. Buna karşın, EH gelirleri %3,4 oranında artış gösterdi, ancak toplam gelir içindeki payı 0,5 puan azaldı.

CTT Grubu, posta trafiğinin yaklaşık %80,9'unu kontrol ederek bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,8 puanlık bir düşüş yaşadı. Evrensel hizmet trafiğinde CTT Grubu'nun payı %88,1 olarak kaydedildi ve geçen yıla göre 1,6 puan azaldı. Paket trafiğindeki payı ise %43,1'e düşerek 3Ç2023'e kıyasla 2,9 puanlık bir azalma gösterdi.

2024 yılının üçüncü çeyreğinde posta hizmetlerinde çalışan personel sayısı bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %0,4 artarak yaklaşık 15,3 bin kişiye ulaştı. CTT Grubu'ndaki çalışan sayısı %2,4 azalırken, diğer operatörlerdeki çalışan sayısı %7,3 arttı. CTT Grubu çalışanlarının toplam çalışanlar içindeki payı, geçen yıla göre 2 puan düşerek %69,2'ye geriledi.

Erişim noktalarının sayısı %10,5, dağıtım merkezlerinin sayısı ise %0,7 oranında artış gösterdi. CTT postanelerinin sayısı sabit kalırken, şube sayısı %0,3 oranında artarak 4 şube daha eklendi²³.

²³ 20.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1800402> adresinden ulaşılabilmektedir.

AMERİKA KITASI

ABD

Nüfusu:	333.649.281
Yüzölçümü:	9.834 milyon km ²
Kişi Başına Gelir:	76.027 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Federal İletişim Komisyonu (FCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442.460.000
Sabit Şebeke Abonesi:	127.280.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1. FCC, Çok Düşük Güçlü Lisanssız Cihazların 6 GHz Bandında Mobil Cihazlarla Bir Arada Çalışabileceğine Karar Verdi

ABD Düzenleyici Kurumu FCC, 6 GHz bandının içinde yer alan 1200 MHz'lik boşluğun tamamını lisanslı kullanılan kısma yönelik bir sorun çıkarmayacaklarına karar vererek lisanssız cihazların kullanımına sunmuştur.

6 GHz bandı gerçekte 5,925 GHz'den başlamakta ve 7,125 GHz'e kadar uzanmaktadır. Bu spektrumun önemli bir kısmı halihazırda sanal gerçeklik gözlükleri gibi genellikle yüksek veri hızlarında çalışan, ancak kısa mesafelerde iletim yapan çok düşük güçlü, lisanssız cihazlar tarafından kullanılmaktadır. FCC son duyurusunda spektrumun boş olan kısımlarının (özellikle 6,425 – 6,525 GHz ve 6,875 – 7,125 GHz aralıklarının) bu lisanssız cihazlara tahsis edildiğini ve bu cihazların artık sınırları belli olan geniş bir spektrum alanında problemsiz olarak haberleşme gerçekleştirebileceklerini ifade etmiştir.

Wi-Fi'nin ekonomik öneminden bahsederek ortamı hazırlayan FCC Başkanı Rosenworcel, bu son hamle hakkında yapmış olduğu basın açıklamasında 1200 MHz'lik bant genişliğinin sürükleyici gerçek zamanlı uygulamalar için birinci sınıf bir altyapı sağladığını, yüksek kapasite ve düşük gecikmenin bir karışımına sahip olan bu

lisanssız bant aralığında giyilebilir teknolojiler geliştirilebileceğini, artırılmış ve sanal gerçekliğe erişimin genişletebileceğini buna ek olarak da eğitim, sağlık ve eğlence gibi alanlarda yeni fırsatların deneyimlenebileceğini ifade etmiştir.

Rosenworcel diğer tüm komisyon üyelerinin bu adıma el birliğiyle destek verdiklerinin ve partizanlıklarını bir yana bırakarak ortak faydada buluştuklarının altını çizmektedir. Bir diğer komisyon üyesi olan Starks ise 6 GHz bandının daha yenilikçi ve daha kapsayıcı bir kablosuz geleceğin temel taşı olarak hizmet etme konusunda eşsiz bir potansiyele sahip olduğunu, çok düşük güçlü cihazların kullanımını artırarak IoT ekosisteminin gelişmesi için ihtiyaç duyulan spektrumun etkin ve verimli kullanımının yolunu açtıklarını ve bu vesileyle de Amerika Birleşik Devletleri'nin lisanssız iletişimde lider konumunu korumayı amaçladıklarını belirtmiştir.

Konu ile ilgili paydaşlardan biri olan Bilgisayar ve İletişim Endüstrisi Derneği de (Computer & Communications Industry Association - CCIA) bu karardan çok memnun olmuştur. CCIA Başkanı Tephane Joyce, FCC'yi, genişbantta hazır kablosuz spektrum kullanımını en üst düzeye çıkarmaya yönelik attığı adım nedeniyle alkışladıklarını, Düzenleyici Kurumun Başkanı Rosenworcel'in liderliğinde dijital hizmet endüstrisi kullanıcı deneyimini geliştirmek için yenilikler yapmaya devam ederken spektrumun daha fazla kullanılmasına izin verme konusunda da önemli ilerlemeler kaydettiğini ifade etmiştir.

Lisanslı ve lisanssız hizmetler arasında 6 GHz bandını kimin kullanacağı konusunda uzun süredir bir anlaşmazlık bulunmaktadır. Bandın yaklaşık üçte ikisi bir yıl önce lisanslı kullanıma ayrılmış, bu hamleyle kalan kısımda lisanssız cihazların kullanımına hiçbir şekilde müdahale edilmemesi temin edilmiştir. Lisanssız cihazların kullandığı teknoloji, Wi-Fi'nin çok kısa menzilli bir versiyonu gibi görünmekte olup 2,4 GHz bandında çalışan bir diğer hizmet olan Bluetooth hizmeti gerekli veri hızlarını karşılayamadığında devreye girmektedir. Bu şekilde ihtiyaca yönelik tasarlanmış olan kullanım metodu spektrumun verimli kullanılmasına olanak sağlamaktadır.²⁴

²⁴ 12.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecoms.com/spectrum/fcc-decides-unlicensed-very-low-power-devices-can-coexist-with-mobile-in-the-6-ghz-band> adresinden ulaşılabilmektedir.

2. ABD Hükümeti “Sök ve Değiştir” Programını Uygularken Zorlanıyor

ABD Senatosu Çin ekipmanlarının telekomünikasyon şebekelerinden kaldırılması için tam fon sağlayan Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasasını (NDAA) kabul etmiştir. 895 milyar ABD Doları büyüklüğünde bir savunma harcama paketine sahip olan yasa, geniş bir hüküm yelpazesini kapsamaktadır. Telekomünikasyon işletmecilerinin özellikle Huawei ve ZTE tarafından sağlanan Çin menşeli ekipmanları şebekelerinden tamamen kaldırması ve böylece ulusal güvenliğin korunmasının sağlanması için hayata geçirilen yasa kapsamında işletmeciler ihtiyaç duyulan paranın sağlanması amacıyla hükümete aylarca lobi çalışması yapmışlardır.

Program kapsamında ilk olarak sunulmuş olan 1,9 milyar dolarlık fon tahsisi taraflara çok az fayda sağlamış ve ilerlemeler nakit eksikliği nedeniyle ciddi miktarda sekteye uğramıştır. Programdaki en son ilerleme güncellemesine göre Kasım sonu itibarıyla onaylanan 126 finansman başvurusundan yalnızca 30'unun gerekli çalışmaları tamamladığı ve bunlardan bazılarının da kaynaklardan yararlanmak için gönderilecek ek belgelere ihtiyacı olduğu görülmektedir. Geri kalan katılımcılar uzatılmış son teslim tarihlerine kadar çalışmaya devam edeceklerini beyan etmiş olup birçoğu daha fazla para olmadan şebekelerindeki tüm ekipmanları değiştiremeyeceklerini ifade etmektedir.

Gereken ek finansman 3,08 milyar ABD Doları büyüklüğünde olup bu oldukça büyük bir miktardır; ancak ABD hükümetinin genel harcamalarıyla karşılaştırıldığında okyanusta bir kum tanesi kadar yer kaplamaktadır. FCC Başkanı Jessica Rosenworcel, Washington'a nakit para için baskı yapanlar arasında en çok ses getirenlerden biri olmuş ve aynı zamanda yasanın kabulü hakkında ilk yorum yapanlar arasında yer almıştır. Rosenworcel'e göre Meclis ve Senato yasayı kabul ederek ABD'nin iletişim şebekelerini korumak için ihtiyaç duyduğu fon miktarın tamamını tahsis etmiş ve FCC'nin önemli bir ulusal güvenlik rolü oynayabileceğini kabul etmiştir.

Rosenworcel bu değerlendirmeleri ile ayrıca hükümete FCC'nin hâlâ spektrum açık artırması yapma yetkisinin olmadığını hatırlatma fırsatını yakalamıştır. Siyasi çapraz ateşin ortasında kalan FCC, açık artırma yetkisini 2023'ün başlarında kaybetmiş ve

Rosenworcel ile tüm diğer komisyon üyelerinin yoğun çabalarına rağmen bugüne kadar bu yetkisini geri alamamıştır.

Trump hükümetinin göreve başlamasıyla Brendan Carr'ın başkanlığını yapacağı yeni Komisyon birkaç hafta içinde göreve başlayacaktır. Carr'ın Başkanlığı Spektrum meseleleri söz konusu olduğunda daha fazla etkiye sahip olabilir bir potansiyele sahiptir. Her iki durumda da yeni yılda mobil endüstrisinden bu konuda çok fazla baskı gelmesi ihtimal dahilindedir.²⁵

3. ABD Posta Servisi, 2024 Seçim Sonrası Analiz Raporunu Yayımladı

Amerika Birleşik Devletleri Posta Servisi, kurumun 2024 genel seçimlerinde 99,22 milyondan fazla oy pusulasını işleme koyma adımlarını özetleyen 2024 Seçim Sonrası Analiz Raporunu yayınlamıştır.

Posta Servisi Genel Müdürü Louis DeJoy, Posta Servisinin 2024 yılında ulusun oy pusulalarını verimli ve etkili bir şekilde dağıtma rolünü yerine getirdiğini ifade etmiş olup modern posta ve nakliye müşterilerinin taleplerini daha iyi karşılamak için ülkenin posta ağını dönüştürmeye devam ederken, ülkenin posta yoluyla etkili oy verme sürecini daha da güçlendirmek için her düzeyde politika yapımcılarla çalışmaya hazır olduklarını belirtmiştir.

Posta Servisinin 2024'teki başarısı operasyonel hassasiyet, entegre iletişimlere daha fazla odaklanma ve olağanüstü önlemlerin alınmasına da içeren bir dizi operasyonel süreç ve prosedürün başarıyla yürütülmesinin sonucu olmuştur.

Posta Servisinin 2024 yılında almış olduğu olağanüstü önlemler arasında ekstra teslimatlar ve tahsilatlar, özel karşılamalar, seçim kurullarına teslimatı hızlandırmak için işleme tesislerinde özel sınıflandırma planları ve oy pusulalarının yerel olarak işlenmesi ve taşınması gibi birçok değişik uygulama yer almıştır.

²⁵ 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecoms.com/regulation/us-government-coughs-up-for-rip-and-replace> adresinden ulaşılabilmektedir.

Seçime yönelik istatistiklere göre:

- Eylül – 15 Kasım 2024 genel seçim döneminde Posta Servisi seçmenlere en az 99,22 milyon oy pusulası dağıtmıştır.
- Kurum seçmenlerden alınan oyların %99,88'ini maksimum yedi gün içinde, %99,64'ünü ise maksimum beş gün içinde başarıyla işleyip, nakletmiş ve seçim görevlilerine teslim etmiştir.
- Posta Servisi seçmenlerden alınan oypusulalarının %97,73'ünü üç günden kısa bir sürede başarıyla seçim yetkililerine ulaştırmıştır.
- Oy pusulalarının seçmenlerden seçim yetkililerine teslim süresi ortalama bir gün civarındadır.
- Takip edilen ve işlenen siyasi ve seçim postalarının toplam posta hacmi 3 milyar postayı aşmıştır.²⁶

²⁶ 02.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://about.usps.com/newsroom/national-releases/2024/1202-usps-releases-2024-post-election-analysis-report.htm> adresinden ulaşılabilir.

ARJANTİN

Nüfusu:	46.303.254
Yüzölçümü:	2.780.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.402 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	64.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	87,2

Ulusal Devletin Sanal Asistanı Tina

Arjantin Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM), ulusal devletin sanal asistanı Tina'yı web sitesine dahil etmektedir. Bu şekilde Ajans, soruları yanıtlamak, bilgi sağlamak ve prosedürleri hızlı bir şekilde yerine getirmek için bu asistandan yararlanacaktır. Ulusal İnovasyon, Bilim ve Teknoloji Sekreterliği ile yapılan ortak çalışma sayesinde bu araç, yılın 365 günü, 24 saati anında yanıt verebilmek için kurumsal web sitesinde sohbet formatında kullanıma sunulacaktır. Ayrıca, +54 911 3910-1010 numarasıyla WhatsApp platformunda iletişim olarak da mevcut olup sanal asistanla iletişime geçmenize ve sohbet etmenize olanak sağlayacaktır. ENACOM web sitesinden otomatik sohbetle konuşmaya başlayan herkese Tina, sorgular ve olası yanıtlar her iki alıcı için de farklı olacağından "Vatandaş" mı yoksa "Şirket" mi olduklarını soracaktır. Vatandaşlar için sanal asistan mobil telefon, sabit telefon, internet, kablolu televizyon ve kartpostallar gibi maddeleri içeren bir menü görüntüleyecekken, Şirketi seçenler için seçenekler görsel-işitsel, posta ve bit hizmetleri olacaktır. Şimdiye kadar ENACOM'un kullanıcı hizmetleri iş günleriyle sınırlıydı ve çalışma saatleri kısaltılmıştı, bu da hızlı ve etkili yardımı zorlaştırıyordu. Tina'nın dahil edilmesiyle hizmetler genişletilerek daha fazla kişinin birbiriyle iletişim kurabilmesi ve ihtiyaç duyduklarında yanıt alabilmesi sağlanacaktır.²⁷

²⁷ 02.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.enacom.gob.ar/institucional/bienvenida-tina-la-asistente-virtual-del-estado-nacional_n4711 adresinden ulaşılabilmektedir.

KANADA

Nüfusu:	38.008.005
Yüzölçümü:	9.984.670 km ²
Kişi Başına Gelir:	49.222 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu (CRTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	36,5 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1. Air Canada Hızlı ve Ücretsiz Wi-Fi Sunacak

Air Canada uçuşlarında Bell altyapısı ile hızlı ve ücretsiz Wi-Fi hizmeti sunmayı planladığını duyurmuştur. Ücretsiz Wi-Fi hizmeti Mayıs 2025'ten itibaren Kuzey Amerika pazarındaki uçuşlar için Wi-Fi donanımlı uçaklarda Aeroplan isimli hizmeti almış olan Bell abonelerine sunulacaktır. Havayolu ayrıca 2026 yılında ücretsiz Wi-Fi hizmetini uzun mesafeli uluslararası tüm rotalara genişletmeyi planlamaktadır.

Air Canada Pazarlama ve Dijitalden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Mark Nasr, akış kalitesinde Wi-Fi'ye güvenilir erişimin hem iş hem de tatil amaçlı seyahat edenler için vazgeçilmez hale geldiğini, bu nedenle filolarını en son teknolojilerle donattıklarını ifade etmektedir. Kanada özelinde birçok havayolu ücretsiz Wi-Fi hizmeti sunacağını duyurmasına rağmen bu havayollarının hepsi filolarında kurulumu hızlandırmamış veya hizmeti kapsamlı bir şekilde sunma taahhüdünde bulunmamıştır. Air Canada tüm filosunda hızlı ve ücretsiz Wi-Fi sunmayı planlamakta olup bu hizmeti 2025 yılının bahar aylarında hayata geçireceğini belirtmektedir. Şirketin planlamalarına göre filodaki tüm uçakların %85'inden fazlası ilk günden itibaren bağlantılı olacak ve geri kalan kurulumlar da 2025 yılı boyunca öncelikli hale getirilecektir.

Air Canada grubu altında yer alan Air Canada, Air Canada Rouge ve Air Canada Express uçaklarının çoğunda hızlı ve ücretsiz Wi-Fi hizmeti sunulacak olup Air

Canada, müşterilerine şeflerden ilham alan menüler, ücretsiz birinci sınıf atıştırmalıklar, çok çeşitli içecekler, saatlerce ücretsiz uçak içi eğlence ve Canlı TV gibi yeni ve geliştirilmiş olanaklar dahil olmak üzere sınıfının en iyisi ürünleri sunmaya gayret etmektedir. Havayolunun gerçek zamanlı bagaj takibi, dijital kimlik belirleme gibi çok sayıda yenilikçi hizmeti bir arada sunan lider bir mobil uygulaması da bulunmaktadır.

Bell Tüketici ve Küçük İşletmelerden Sorumlu Grup Başkanı Blaik Kirby, Air Canada ile ortaklıklarının Kanadalıların birbirleriyle ve dünyayla bağlantı kurma şeklini yansıttığını vurgulamakta olup Aeroplan hizmetiyle uçuş deneyiminin dönüştürülerek yolcuların yolculukları boyunca üretken olmalarının, eğlence akışı sağlamalarının ve bağlantıda kalmalarının mümkün hale getirildiğini ifade etmektedir.²⁸

2. Posta Hizmetleri Normalleştikçe Kanadalılar Daha Çok Posta Almaya Başladı

Kanada Postası geçtiğimiz ay yaşanan grevin sonlandırılması ile Aralık ayı başı itibariyle tamamen faaliyete geçmiş olup sistem ve süreçler normalleştikçe Kanadalılar daha çok posta almaya başlamışlardır.

Çalışanlar Aralık ayının ilk Salı günü posta hizmetlerini başlatmak üzere işe döndükten sonra postaneler açılmış ve Kanadalılar paket ile mektuplarını bırakabilir olmuşlardır. Grev sırasında yerel postanelerde tutularak dağıtıma çıkarılmayan ürünler 17 Aralık'tan itibaren 15 gün boyunca teslim edilmeye devam etmiştir.

Posta ve paketler ilk giren ilk çıkar esasına göre işlenmektedir. Bu durum sistemde en fazla bekleyen öğelerin ilk önce işlendiği anlamına gelmektedir. Tam hizmet seviyelerine geri dönme noktasında yoğun bir çalışma gerektiğinden zamanında hizmet garantileri şimdilik askıya alınmaya devam etmektedir.

²⁸ 12.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.newswire.ca/news-releases/air-canada-to-offer-fast-free-wi-fi-846720941.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

Ülke genelinde geniş entegre işleme tesisleri, çok sayıda depoları ve karmaşık postane ağıyla çok büyük bir yer kaplayan Kanada Postası'nın operasyonlarının istikrara kavuşturulması zaman alacak gibi görünmektedir. Posta İdaresi tüm Kanadalılara, 2024'ün geri kalanında ve 2025 yılının Ocak ayının sonuna kadar teslimatta gecikmeler beklemelerinin ihtimal dahilinde olacağını duyurmuştur.²⁹

²⁹ 18.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.canadapost-postescanada.ca/cpc/en/our-company/news-and-media/corporate-news/news-release/2024-12-18-canadians-start-to-receive-mail-as-postal-services-gradually-ramp-up> adresinden ulaşılabilir.

ASYA KITASI**AZERBAIJAN CUMHURİYETİ**

Nüfusu:	10.386.538
Yüzölçümü:	86.600 km ²
Kişi Başına Gelir:	4.782 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi İletişim Teknolojileri Ajansı
Mobil Şebeke Abonesi:	10.750.300
Sabit Şebeke Abonesi:	1.673.210
İnternet Kullanım Oranı (%):	79,80

SİMA İmza'nın Xalq Bank'ın İnternet Bankacılığı Sistemine Entegresi

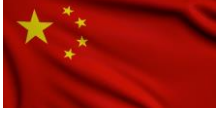
Azerbaycan Cumhuriyeti Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren "AzInTelecom" LLC ile OJSC "Xalq Bank" yeni bir işbirliği başlatmıştır. "AzInTelecom" LLC tarafından geliştirilen yeni nesil dijital imza SİMA, Xalq Bank'ın 'XalqOnline' mobil ve internet bankacılığı sistemine başarıyla entegre edilmiştir.

Bireyler artık "XalqOnline" uygulaması ve sisteminde gelişmiş elektronik imza gerektiren işlemler için "Sima İmza" kullanabilecektir. Dijital imza, "XalqOnline" üzerinden yurtiçi ve yurtdışı para transferleri ve dönüşümlerinin gerçekleştirilmesini mümkün kılmaktadır. Ayrıca banka müşterileri, online başvuru formu doldurup "SİMA İmza" ile imzalayarak bankaya başvurabilmektedir. Bu talepler arasında banka kartı talimatlarının yanı sıra kredi ve hesap açma talepleri de yer almaktadır.

Yeni nesil dijital imza SİMA ile vatandaşların hizmet merkezlerine bağımlılığının ortadan kalktığını, kurumların iş yükü ve maliyetlerinin azaldığını belirtmek gerekir. Her sisteme entegre edilebilen "SİMA İmza", kullanıcıların herhangi bir kısıtlama olmaksızın belgeleri kolayca imzalamasına olanak tanımaktadır. "SİMA" mobil

uygulamasının indirilmesiyle kullanılabilen yeni nesil dijital imza, vatandaşlar için ücretsizdir.³⁰

³⁰ 17.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://azintelecom.az/en/news/%E2%80%9CS%C4%B0MA%20%C4%B0mza%E2%80%9D%20Xalq%20Bank%C4%B1n%20internet%20bank%C3%A7%C4%B1q%20sistemin%C9%99%20inteqrasiya%20edildi> adresinden ulaşılabilir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu:	1.441.400.838
Yüzölçümü:	9.706.961 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.556 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	1.810.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	173.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,05

1. Çin'deki 5G Baz İstasyonu Sayısı 4,1 Milyon

Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın 6 Aralık Cuma günü açıkladığı verilere göre Çin'deki 5G baz istasyonlarının sayısı 4,1 milyonu aşmıştır. Bakanlığa göre şu anda 5G teknolojileri ulusal ekonominin 80 büyük sektöründe uygulanmakta ve 5G ağı daha fazla kırsal alanı kapsamaktadır.

Bakanlık, 5G teknolojilerinin büyük ölçekli uygulamalarını teşvik etmek ve teknolojik araştırma ve geliştirmenin yanı sıra standart formülasyonunu artırmak için harekete geçileceğini söylemiştir. Ayrıca, sağlam bir 5G ekosistemi oluşturmak için telekom sağlayıcıları, uygulama geliştiricileri ve sanayi zincirindeki şirketler arasında işbirliğini teşvik etmek için de çaba gösterilecektir. Bu çabalar doğrultusunda, geçtiğimiz ay yayımlanan bir eylem planında, 2027 yılı sonuna kadar %85'in üzerinde bir 5G kullanıcı penetrasyon oranına ulaşılması hedeflenmektedir.³¹

31

Konuya

ilişkin

ayrıntılı

bilgiye

<https://www.chinadaily.com.cn/a/202412/06/WS67529fefa310f1265a1d18cf.html>

adresinden

ulaşılabilir.

2. 2025 İçin İddialı 5G Baz İstasyonu Planı

Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın (MIIT) lkenin endüstriyel büyüme vizyonunu çizdiği iki günlük çalışma konferansı sürecindeki yapılan açıklamada 2025 yılında 4,5 milyondan fazla 5G baz istasyonu kurma ve gelecek on yıl için endüstrileri teşvik etmek adına daha fazla politika ve finansal destek verme konularının hedeflendiği ifade edilmiştir.

Halihazırda faaliyette olan 4,19 milyon 5G baz istasyonu ile endüstri düzenleyicisi, önümüzdeki yıl *"5G devrimini ve 6G inovasyonunu teşvik etmenin önceliklerden biri olacağını"* söylemiştir. Çin, 5G hamlesinin yanı sıra 10 gigabit optik ağlar için denemelere başlayacak ve ChatGPT'nin getirdiği yapay zekâ (YZ) patlamasının ortasında bilgi işlem g merkezlerini optimize edecektir.

Çin İletişim Standartları Birliği Genel Müdürü Wen Ku, *"Çin 5G altyapısında kayda değer adımlar attı ve bu da ona 6G teknolojilerini keşfetme konusunda benzersiz bir avantaj sağlıyor."* açıklamasını yapmıştır. Temmuz ayında Çin, iletişim ve istihbaratı entegre eden dünyanın ilk 6G saha test ağını geliştirerek 6G'nin iletim yeteneklerine 4G ve 5G teknolojileriyle ulaşılabileceğini göstermiştir. Konferans, bağlanabilirliğin ötesinde, önümüzdeki on yılı tanımlayabilecek endüstrileri teşvik etme çabalarını da vurgulamıştır. Konferansa göre kuantum teknolojisi, biyo-üretim, somutlaştırılmış zekâ ve atomik düzeyde üretim önümüzdeki yıl daha fazla politika ve mali destek alacak alanlar arasında yer almaktadır.

Akıllı bağlantılı araçlar ve genişletilmiş BeiDou Navigasyon Uydu Sistemi uygulamaları için tanıtım projelerinin yanı sıra bölgesel ihtiyaçlara göre uyarlanmış alçak irtifa bilgi altyapısının da gündemde olduğu belirtilmiştir. Guangzhou merkezli Yuekai Securities'in baş ekonomisti Luo Zhiheng, *"Çin'in gelecekteki endüstriler için planı bu yıl daha da netleşiyor. Yukarıdaki alanlar artan jeopolitik gerginlikler ortasında muhtemelen daha fazla destek kazanacak"* demiştir. Luo, *"İlgili çeşitli bakanlık ve komisyonlardan ayrıntılı politikalar veya eylem planları beklendiği için geleceğin endüstrileri yeni bir aşamaya girebilir."* demiştir.

Sektör uzmanları, ülkenin küresel ekonomik ve teknolojik manzarayı şekillendirmede kilit bir oyuncu olarak kalmasını sağlamak için teknolojik hünerini endüstriyel güçle harmanlamayı hedeflediğini söylemiştir. Ayrıca, Çin Halk Cumhuriyeti Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı aynı gün yaptığı açıklamada, Çin'in sanayi üretiminin 2024 yılında yıllık bazda %5,7 oranında artacağını ve ülke GSYİH'sindeki ağırlığını koruyacağını öngörmüştür.

Yazılım ve bilgi teknolojileri hizmetlerinin yanı sıra telekom sektöründen elde edilen gelirin bu yıl bir önceki yıla göre yaklaşık %11 artması beklenmektedir. Yeşil üretim de 2024 yılında kurulan 1383 yeni yeşil fabrika ile ivme kazanmıştır. MIIT Ekim ayında yabancı işletmeler için katma değerli telekomünikasyon hizmetlerine erişimi genişletmeyi amaçlayan bir pilot program da başlatmıştır. MIIT Bakanı Jin Zhuanglong, pilot programın başlatılmasının Çin'in telekomünikasyon endüstrisi için yeni bir sayfa açtığını ve hizmetlerin yabancı şirketlere kademeli olarak genişlemesini sağladığını söylemiştir.³²

³² 28.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.technologynewschina.com/2024/12/ambitious-5g-base-station-plan-for-2025.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

ENDONEZYA

Nüfusu:	281.248.053
Yüzölçümü:	1.905.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	4.783 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	353.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	9.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	77

Endonezya'daki 4G ve 5G Ağları

Indosat Ooredoo Hutchison (IOH), Endonezya genelinde 4G ve 5G ağını genişletmek için Nokia ile iki yıllık bir uzatma anlaşması imzalamıştır. Finlandiyalı tedarikçi, Nokia'nın IOH'nin operasyonel performansını artırma ve Endonezya telekomünikasyon sektörünü ilerletme hedeflerini desteklemesi nedeniyle ortaklıklarının 2025'ten 2027'ye kadar uzatılacağını belirtmiştir. Anlaşmaya göre Nokia, çok bantlı radyo teknolojisi ve yüksek kapasiteli temel bant çözümleri de dahil olmak üzere AirScale ekipman portföyünden ürünler tedarik edecektir. Nokia, ayrıca, yüksek talep gören alanlarda verimli dağıtım sağlayarak ağ yatırımlarını optimize etmek için yapay zeka ve makine öğrenimini kullanacağını söylemiştir. Nokia ayrıca belirli bölgelerde FastMile Sabit Kablosuz Erişim (FWA) çözümlerini sunarak genişbant erişimini daha fazla eve ve işletmeye ulaştıracaktır. IOH Başkan Direktörü ve CEO'su Vikram Sinha yaptığı açıklamada *"Indosat'ta amacımız Endonezya'yı güçlendirmektir ve bu iş birliği daha fazla insanı birbirine bağlama ve dijitalleşmeyi herkes için erişilebilir kılma taahhüdümüzü pekiştiriyor. Son teknolojiyi kullanarak güvenilir bağlantı sağlamayı hedefliyoruz. Dahası, bu ortaklık Endonezya'nın dijital geleceğini şekillendirecek ve her Endonezyalının yaşam kalitesini yükseltecek daha akıllı, daha verimli ağların yolunu açma yolunda önemli bir adımdır."* demiştir. Nokia Mobil Ağlar Başkanı Tommi Uitto ise, *"Bu anlaşma yalnızca gelişmiş mobil ağlar alanındaki liderliğimizi güçlendirmekle kalmıyor, aynı zamanda Endonezya'nın dijital dönüşümünü ve büyüyen mobil*

ekosistemini destekleme taahhüdümüzü de derinleştiriyor.” açıklamasında bulunmuştur.³³

³³ 05.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://developingtelecoms.com/telecom-business/operator-news/17715-ioh-taps-nokia-for-4g-5g-expansion-in-indonesia.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

FİLİPİNLER

Nüfusu:	113.000.000
Yüzölçümü:	300.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.450 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi (DICT)
Mobil Şebeke Abonesi:	166.450.000
Sabit Şebeke Abonesi:	4.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,6

Filipinler Kurumsal Bilgi Teknolojileri Pazarının Büyümesi

GlobalData'nın tahminine göre, Filipinler'deki kurumsal bilgi teknolojileri (BT) pazarının, özellikle bulut bilişim ve iş süreçlerinin dış kaynak kullanımı (BPO) segmentleri olmak üzere bilgi teknolojileri hizmetleri tarafından yönlendirilen %10,9'luk bir yıllık bileşik büyüme oranıyla (CAGR) büyümesi beklenmektedir.

GlobalData'nın Filipinler Kurumsal BT Ülke İstihbarat Raporu, pazar büyüklüğünün 2023'te 20,9 milyar ABD Dolarından 2028'e kadar 34,9 milyar ABD Dolarına çıkacağını öngörmektedir. Bu da işletmeler arasında BT yatırımları açısından güçlü ve olumlu bir görünümü yansıtmaktadır. Bu büyümeyi destekler nitelikte, GlobalData'nın 2024 BT müşteri içgörüsü anketi, kilit BT karar vericilerinin %85,4'ünün 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla kurumsal BT bütçelerinde artış olduğunu bildirdiğini ortaya koymuştur.

BT altyapı segmentleri (donanım, yazılım ve hizmetler) arasında, BT hizmetlerinin büyük ölçüde bulut bilişime olan artan talep ve güçlü BPO hizmetleri sektörü nedeniyle en yüksek gelir büyümesini deneyimlemesi beklenmektedir. Bu iki alanın 2028 yılına kadar ülkenin BT gelirinin yaklaşık %40'ını oluşturması öngörülmektedir.

GlobalData, bankacılık, finansal hizmetler ve sigorta (BFSI) sektörünün Filipinler'in bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) pazarındaki en büyük son kullanım dikeyi olacağını ve 2023'ten 2028'e kadar toplam kümülatif gelirin tahmini %12,8'ini oluşturacağını

tahmin etmektedir. Bu sektörün tahmin dönemi boyunca en büyük katkıda bulunan sektör konumunu koruması de beklenmektedir.

Hem büyük işletmeler hem de mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) BİT yatırımlarını artırırken, KOBİ'lerin de tahmin döneminde %12'lik tahmini yıllık bileşik büyüme oranıyla (CAGR) gelir büyümesinde lider olması beklenmektedir.³⁴

³⁴ 23.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecomreviewasia.com/news/industry-news/4729-philippines-enterprise-ict-market-to-grow-10-9/> adresinden ulaşılabilir.

GÜNEY KORE

Nüfusu:	51.709.098
Yüzölçümü:	100.363 km ²
Kişi Başına Gelir:	34.866 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kore İletişim Komisyonu (KCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	72.855.492
Sabit Şebeke Abonesi:	23.213.189
İnternet Kullanım Oranı%:	97,57

Telekomünikasyon ve Ödemeli TV Gelirlerinde Artış

Veri ve analiz şirketi GlobalData'nın tahminlerine göre, Güney Kore'deki telekom ve ödemeli TV hizmetleri gelirinin mobil genişbant segmentindeki güçlü büyümeyle desteklenerek 2024-2029 tahmin döneminde %1,9'luk yıllık bileşik büyüme oranıyla (CAGR - YBBO) 2024'teki 32,3 milyar ABD Dolarından (30,9 milyar Avro) 2029'da 35,4 milyar ABD Dolarına yükselmesi beklenmektedir.

GlobalData'nın Güney Kore Telekom İşletmecileri Ülke İstihbarat Raporu, ülkedeki mobil veri hizmeti gelirinin, kullanıcı başına daha yüksek bir mobil veri ortalama geliri (ARPU) sağlayan artan 5G aboneliklerinin etkisiyle, tahmin dönemi boyunca %5,6'lık bir YBBO ile artacağını ortaya koymaktadır. Öte yandan, mobil ses hizmeti geliri, işletmecilerin mobil hizmet planlarına giderek daha fazla ücretsiz ses dakikaları eklemesi ve OTT iletişim platformlarına geçişin artmasıyla birlikte mobil ses hizmeti ARPU'larındaki istikrarlı düşüşe paralel olarak tahmin dönemi boyunca azalacaktır.

GlobalData Telekom Analisti Kantipudi Pradeepthi, "5G hizmetleri 2024 yılında Güney Kore'deki toplam mobil abonelikler içinde en büyük paya sahip olacak. Bu pay, hükümetin ve mobil şebeke işletmecilerinin 5G şebeke genişletmelerine ve hizmet iyileştirmelerine güçlü bir şekilde odaklanması sayesinde hızla artarak 2029 yılında %89,2'ye ulaşacak. Örneğin hükümetin 5G+ stratejisi, yatırımları teşvik ederek,

düzenleyici engelleri kaldırarak ve 5G altyapı geliştirmeleri için test ortamları sunarak 5G şebeke genişletmelerini hızlandırmayı ve 2026 yılına kadar 5G'ye %90'ın üzerinde mobil kullanıcı erişimi sağlamayı amaçlamaktadır.” yorumunda bulunmuştur.

Sabit iletişim hizmetleri segmentinde, ses hizmeti geliri, sabit ses hizmeti ARPU'sundaki düşüş ve hem İnternet Protokolü üzerinden ses (VoIP) hem de devre anahtarlama segmentlerindeki abonelik kayıpları nedeniyle 2024-29 döneminde azalacaktır. Öte yandan, sabit genişbant hizmet geliri, temel olarak eve/binaya kadar fiber (FTTH/B) hizmetinin benimsenmesindeki büyümenin desteğiyle, dönem boyunca %1,2'lik bir YBBO ile büyüyecektir.

Pradeepthi sözlerine, *“Daha yüksek hızlı genişbant bağlantısına yönelik artan talep ve hükümetin ve işletmecilerin ülke genelinde fiber optik şebeke altyapılarını genişletme ve modernize etme çabaları sayesinde fiber genişbant hizmetlerinin benimsenmesindeki artış, tahmin dönemi boyunca FTTH/B hizmet gelirlerindeki büyümeyi destekleyecektir.”* şeklinde devam etmiştir.

Güney Kore'de ödemeli TV hizmet gelirlerinin marjinal bir artış göstererek 2024-29 döneminde %0,4'lük bir YBBO kaydetmesi beklenmektedir. Kablo TV ve doğrudan eve yayın (DTH) aboneliklerinde devam eden düşüş genel gelir artışını aşağı çekerken, OTT aboneliklerindeki istikrarlı artış genel pazarı destekleyecek ve toplam ödemeli TV gelirinde daha fazla düşüşü önleyecektir. Pradeepthi ayrıca konuya ilişkin olarak, *“SK Telecom, 2024 yılında abonelikler açısından mobil hizmetler pazarına liderlik edecek ve sınırsız ve paylaşılabılır veri seçeneklerinin yanı sıra indirimli aylık fiyatlandırmasıyla desteklenerek tahmin dönemi boyunca en üst sırada yer almaya devam edecek. Şirket ayrıca kurumsal segmentteki fırsatları artırmak için M2M/loT hizmetlerine odaklanıyor.KT, 2024 yılında sabit ses, sabit genişbant ve ödemeli TV segmentlerinde abonelik paylarına göre lider olacak. Sabit genişbant pazarında KT, FTTH ve xDSL segmentlerindeki güçlü konumuyla desteklenen lider konumunu koruyacaktır. Şirket, genişbant benimsenme oranlarını artırmak için sabit genişbant ve ödemeli TV*

hizmetlerini bir araya getiren indirimli çoklu oyun paketlerini teşvik ediyor.” yorumunda bulunmuşur.³⁵

³⁵ 27.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://advanced-television.com/2024/12/27/south-korea-telco-pay-tv-revenue-to-increase-at-1-9-cagr/> adresinden ulaşılabilir.

HİNDİSTAN

Nüfusu:	1.453.205.609
Yüzölçümü:	3.287.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.540 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	1.170.530.000
Sabit Şebeke Abonesi:	35.110.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	52,4

1. TRAI'den Uluslararası Trafiğin Tanımı Hakkında Tavsiyeler

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI Uluslararası Trafiğin Tanımı Hakkında Tavsiyeler'i yayımlamıştır. Süreç, Hindistan Hükümeti, İletişim Bakanlığı, Telekomünikasyon Departmanı (DoT), 30.08.2022 tarihli bir referansla, TRAI'den Uluslararası SMS ve Yurtiçi SMS'in tanımı hakkında TRAI Yasası, 1997'nin (değiştirildiği şekliyle) 11(1)(a) Bölümü uyarınca tavsiyeler sunmasını talep etmesiyle başlamıştır. Bu bağlamda, paydaşların yorumlarını ve karşı yorumlarını almak için 02.05.2023 tarihinde 'Uluslararası Trafiğin Tanımı' hakkında bir Danışma Belgesi yayımlanmıştır. Buna yanıt olarak, 20 paydaş yorumlarını sunmuş ve yedi paydaş karşı yorumlarını sunmuştur. Danışma belgesi hakkında 24.08.2023 tarihinde açık davet düzenlenmiştir. Son olarak paydaşlardan alınan yorumlara karşı yorumlara ve kendi analizlerine dayanarak, TRAI Uluslararası Trafiğin Tanımı Hakkında Tavsiyeleri kesinleştirmiştir.

Tavsiyelerin önemli noktaları olarak;

- Uluslararası Trafik terimi, ilgili telekomünikasyon hizmeti lisanslarında ve yetkilendirmelerinde “bir ülkede başlayıp başka bir ülkede sonlanan ve ülkelerden birinin Hindistan olduğu trafik” olarak tanımlanmalıdır.
- Uluslararası SMS Mesajı terimi, ilgili telekomünikasyon hizmeti lisanslarında ve yetkilendirmelerinde “SMS kullanılarak iletilen uluslararası trafik” olarak tanımlanmalıdır.

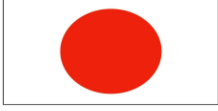
- "Kişiyeye gelen herhangi bir başvuru (A2P) SMS mesajı, Hindistan dışında bulunan herhangi bir elektronik cihaz, bilgisayar sistemi veya bilgisayar uygulamasının kullanımı veya müdahalesi olmadan üretilemez, iletilemez veya alınamazsa, uluslararası bir SMS mesajı olarak kabul edilir." açıklaması ilgili telekomünikasyon hizmeti lisanslarında ve yetkilendirmelerinde uluslararası SMS tanımının altına eklenmelidir.
- Yurtiçi Trafik terimi, ilgili telekomünikasyon hizmeti lisanslarında ve yetkilendirmelerinde "Hindistan içinde başlayan ve sona eren trafik" şeklinde tanımlanmalıdır.
- Yurtiçi SMS terimi, ilgili telekomünikasyon hizmeti lisanslarında ve yetkilendirmelerinde "SMS kullanılarak iletilen yurtiçi trafik" şeklinde tanımlanmalıdır.³⁶

2. Hindistan Postası'ndan Antartika için Özel Kartpostallar

Hindistan'ın küresel bağlantıları teşvik etme ve kültürel mirası koruma konusundaki kararlılığını vurgulayan bir etkinlikte, İletişim Bakanlığı Sekreteri (Postalar) Vandita Kaul, Antarktika Penguenleri'ni içeren özel bir kartpostal setinin gösterimini gerçekleştirmiştir. Kartpostallar, Bharati Şube Postanesi ve Maitri Postanesi'nden Mumbai'ye 44. Antarktika Seferi tarafından taşınacaktır. Etkinliğe, Antarktika Maitri Postanesi ve Bharati Postanesi'nden Ulusal Kutup ve Okyanus Araştırmaları Merkezi (NCPOR) müdürleri sanal olarak katılmıştır. Kaul, "Postalar Departmanı, Hindistan'ın kültürel mirasını korumada hayati bir rol oynuyor. Mahapex 2025 gibi girişimler zengin tarihimizi, sanatımızı ve kültürümüzü tanıtıyor." açıklamasını yapmıştır.³⁷

³⁶ 10.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.trai.gov.in/sites/default/files/PR_No.91of2024.pdf adresinden ulaşılabilir.

³⁷ 09.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://pib.gov.in/PressReleaseDetail.aspx?PRID=2082308®=3&lang=1> adresinden ulaşılabilir.

JAPONYA

Nüfusu:	123.638.361
Yüzölçümü:	377.973 km ²
Kişi Başına Gelir:	39.030 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı (MIC)
Mobil Şebeke Abonesi:	219.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	59.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	84,9

1. 6G Sistemleri için Yapay Zeka Teknolojisi

Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı'ndan Uluslararası İşlerden Sorumlu Bakan Yardımcısı IMAGAWA, İtalya'nın Como kentinde düzenlenen G7 Dijital ve Teknoloji Bakanlar Toplantısına katılmış olup söz konusu toplantıya ait ortak bildiri yayımlanmıştır.

Buna göre, bu toplantıda katılımcılar, Mart 2024'te "G7 Sanayi, Teknoloji ve Dijital Bakanlar Beyannamesi" kapsamında tartışılmaya devam edilmesi kararlaştırılan; "Kamu Sektöründe Yapay Zeka Araç Seti, Dijital Hükümet Hizmetleri ve Dijital Kimlik Yaklaşımlarının Haritalama Egzersizi Özeti" ve "Hiroşima Yapay Zeka Sürecinin Sonuçlarının İlerletilmesi" konuları üzerine tartışmalar gerçekleştirmiştir. "Hiroşima Yapay Zeka Sürecinin Sonuçlarının İlerletilmesi" konulu tartışmada, Bakan Yardımcısı IMAGAWA, yapay zeka yönetiminde uluslararası birlikte çalışabilirliğin sağlanmasının gerekliliğini ve Hiroşima Yapay Zeka Sürecinin daha fazla teşvik edilmesinin önemini vurgulamıştır. Ayrıca, Uluslararası Davranış Kurallarına gönüllü olarak uyan şirketlerin ve kuruluşların çabalarını kontrol etmek için "izleme çerçevesinin" Hiroşima Yapay Zeka Sürecinin etkinliğini sağlamak için önemli olduğunu ve bu çerçeve için hazırlık çalışmalarının mümkün olan en kısa sürede tamamlanması gerektiğini, böylece çerçevenin yürürlüğe girebileceğini ifade etmiştir.

Bunların yanı sıra, Japonya liderliğindeki "Hiroşima Yapay Zeka Süreci Dostları Grubu"nun, her ülkenin yapay zeka yönetimindeki çabaları hakkında bilgi alışverişini teşvik edeceğini ve her ülkenin çabalarının birlikte çalışabilirliğini iyileştireceğini belirterek gelecek yıl Kanada Başkanlığı altında Hiroşima Yapay Zeka Sürecinin "güvenli, emniyetli ve güvenilir Yapay Zeka"nın gerçekleştirilmesine doğru daha da ilerletilebileceği umudunu dile getirmiştir.³⁸

2. Japonya'dan Kanada'ya Posta Hizmetinin Yeniden Başlaması

Japonya Post, Kanada'nın posta işletmecisinin, posta personeli grevinin Kanada yerel saatine göre 17 Aralık'ta sona erdiğini bildirdiğini ve Japonya'dan Kanada'ya uluslararası posta gönderilerinin 18 Aralık'ta yeniden başladığını belirtmiştir.

Ayrıca açıklamada, Kanada'nın posta işletmecisinin raporu doğrultusunda grev sırasında biriken posta öğelerinin öncelikli olarak ele alınacağı, ancak posta teslimatında önemli gecikmelerin şimdilik devam edebileceği bilgilendirmesi yapılmıştır.³⁹

³⁸ 17.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.soumu.go.jp/main_sosiki/joho_tsusin/eng/newsletter/pdf/vol35/no06.pdf adresinden ulaşılabilmektedir.

³⁹ 18.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.post.japanpost.jp/int/information/2024/1218_02_en.html adresinden ulaşılabilmektedir.

KUVEYT

Nüfusu:	4.336.135
Yüzölçümü:	17.820 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	7.640.000
Sabit Şebeke Abonesi:	584.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	99,6

1. CITRA'dan 75 Milyon Kuveyt Dinarını Aşan Rekor Gelir

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA) Yönetim Kurulu Başkan Vekili Müh. Abdullah Al-Ajmi, kurumun 2024/2025 mali yılının ilk yarısında 75 milyon Kuveyt Dinarını aşan rekor gelir elde ettiğini duyurmuştur. Al-Ajmi, bu başarının, kablo iniş istasyonlarının lisanslanması, telekomünikasyon şirketlerinin numara aralığı lisansları ve kiralanan uluslararası bağlantı devrelerinden elde edilen gelirler gibi hayati alanlardaki operasyonel performansın iyileştirilmesi ve gelir toplamının artmasının sonucu olduğunu açıklamıştır.

Al-Ajmi ayrıca kurumun toplanan gelirleri kamu hazinesine aktararak ülkenin mali politikalarını desteklemeye katkıda bulunduğunu ve kuruluşundan bu yana aktarılan toplam tutarın 505 milyon Kuveyt Dinarını aştığını belirtmiştir.

Al-Ajmi ayrıca, özel sektörle ortaklıklar kurulması ve küresel en iyi uygulamaların benimsenmesi üzerinde durularak, dijital dönüşümü teşvik etmek ve ekonomik büyümeyi desteklemek için iletişim ve bilgi teknolojileri sektörünün geliştirilmesine yönelik olarak otoritenin kararlılığını teyit etmiştir.⁴⁰

⁴⁰ 05.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://citra.gov.kw/sites/en/Pages/NewsDetails.aspx?NewsID=81> adresinden ulaşılabilir.

2. CITRA ve Google Arasında Arazi Kiralama Sözleşmesi

İletişim İşleri Devlet Bakanı Ömer El Ömer'in de katıldığı anlaşma, Kuveyt'te bulut hizmetlerinde güncellenmiş veriler için merkezler kurmayı amaçlamaktadır.

Kurum, yaptığı açıklamada anlaşmanın dijital altyapıyı güncelleme, kamu ve özel sektörlerde dijital dönüşümü gelişmiş ve güvenli bulut hizmetleriyle destekleme çabalarında önemli bir adım olduğunu açıklamıştır.

Açıklamada ayrıca, kurulacak merkezin esnek çözümler sağladığı, yeniliği desteklediği ve yeni başlayan şirketlerin ve iş liderlerinin gelişmiş bir dijital altyapıya güvenmesini sağlayarak iş liderliğini desteklediği doğrulanmıştır.

Anlaşma, kurumun geçici başkanı Abdullah El-Ajmi ve Google Kuveyt direktörü Shaimaa El-Terkeit tarafından imzalanmıştır.⁴¹

⁴¹ 18.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://citra.gov.kw/sites/en/Pages/NewsDetails.aspx?NewsID=82> adresinden ulaşılabilmektedir.

MALEZYA

Nüfusu:	34.300.000
Yüzölçümü:	329.847 km ²
Kişi Başına Gelir:	11.700 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu (MCMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	47.950.000
Sabit Şebeke Abonesi:	4.200.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	%97,4

1. Anten Sisteminin Malezya'daki 5G'yi Güçlendirmesi

ASEAN merkezli bağımsız telekomünikasyon altyapı şirketi EdgePoint Infrastructure'ın bir parçası olan EdgePoint Towers, Kuala Lumpur'un kalbinde uluslararası finans ve iş amaçlı 70 dönümlük bir alan olan The Exchange TRX'te Açık Hava Ortak Anten Sisteminin (CAS) kurulumunun tamamlandığını duyurmuştur. Son CAS, EdgePoint'in Ocak 2024'te 5G'ye hazır altyapıyı devreye almasının üzerine inşa edilerek, 70 dönümlük geliştirme alanındaki çeşitli mülkler arasında kesintisiz bağlantı sağlamaktadır.

Malezya'daki mobil şebeke işletmecileriyle iki aylık bir süre boyunca işbirliği içinde geliştirilen çözüm, bina içi ve dışındaki kablosuz sinyallerin kapasitesini ve verimliliğini artırmaktadır. Bu geliştirilmiş CAS kapsamı, The Exchange TRX'in çatısında bulunan TRX City Park'a kadar uzanmakta, yoğun yaya trafiğinde park seviyesindeki perakende satış noktalarını desteklemektedir.

EdgePoint, alışveriş merkezindeki 1.300.000 fit karelik (yaklaşık 120.770 metrekare) perakende alanının ve şimdi de açık hava perakende satış noktaları ile otopark katlarının, alışveriş yapanlar ve tüccarlar için daha hızlı ve sorunsuz bağlantılara sahip olacağını açıklamaktadır. Dağıtımda ayrıca çevreye uyum sağlayan estetik bir tasarım uygulanırken tüm ihtiyaçların karşılanması hedeflenmektedir.

EdgePoint, birden fazla mobil şebeke işletmecisine yönelik Açık Hava Ortak Anten Çözümünü, gerekli anten sayısını sınırlamak ve sorunsuz onaylar sağlamak amacıyla tasarladığını ifade etmektedir.

Tasarım, sadece bir hafta içinde sahada konuşlandırılmış ve karma kullanımlı geliştirme genelinde verimli sinyal dağıtımını sağlamıştır. CAS'ın entegrasyonu, TRX'teki herkesin, özellikle zaman ve görev açısından kritik işlem ve süreçleri yöneten finans kuruluşlarının sorunsuz bağlantı deneyimi yaşamasını sağlayacaktır.

Bu girişim, 5G'nin ticari, perakende, konaklama ve ulaşım merkezlerindeki büyüyen rolünün bir başka göstergesidir. EdgePoint, finansal kuruluşlarla birlikte işletmelerin ve perakende kuruluşlarının da iyileştirilmiş sinyal gücünden ve kapasitesinden faydalanacağını, bunun da iş operasyonlarını daha iyi desteklemelerini, müşterilerle etkileşim kurmalarını ve müşterilerin sorunsuz bir şekilde işlem yapmalarını sağlayacağını da belirtmiştir.⁴²

2. Yapay Zeka İnovasyonunu Destekleyen Malezya'nın İlk "GPUaaS"ı

Malezya'nın önde gelen telekomünikasyon şirketi TM, ülke içinde grafik işleme birimleri (GPU)-hizmet-olarak (GPUaaS) sunmak için dijital altyapısını güçlendirmiştir. Bu girişim, Malezya'nın yapay zeka yeteneklerini güçlendirmeyi ve dijital dönüşümü hızlandırmayı amaçlamaktadır. Başbakan YAB Dato Seri Anwar Bin İbrahim tarafından Ulusal Yapay Zeka Ofisi'nin (NAIO) başlatılması bu çözümün önünü açmıştır.

Malezya'da türünün ilk örneği olan bu yenilikçi GPUaaS çözümü, TM'nin Uptime Tier-III sertifikalı veri merkezlerinde barındırılan NVIDIA GPU teknolojisini kullanmakta ve veri egemenliğini ve güvenliğini garanti altına alırken düşük gecikmeyle gerçek zamanlı, yüksek performanslı yapay zeka bilgi işlem yetenekleri sağlamaktadır.

⁴² 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://developingtelecoms.com/telecom-technology/wireless-networks/17774-antenna-system-boosts-5g-in-malaysian-mixed-use-development.html> adresinden ulaşılabilir.

Bu hamle, Malezya'nın ASEAN içinde yapay zeka inovasyonunda liderlik etme hedefiyle örtüşmektedir. GPUaaS maliyetli yatırımlara olan ihtiyacı ortadan kaldırmakta ve talep üzerine en son kaynaklara ölçeklenebilir erişim sunmaktadır. TM'nin fiber optik ağından ve uçbilgi işlem tesislerinden yararlanan GPU kaynakları, kamu hizmetleri, yapay zeka destekli sağlık teşhisleri, otonom araçlar (AV'ler) için gerçek zamanlı trafik ve navigasyon sistemleri ve gerçek zamanlı işlemeyle AR/VR içerik oluşturma gibi alanlarda yapay zeka destekli uygulamalara (gerçek zamanlı yapay zeka avatarları gibi) güç sağlamak için yüksek hızlı bağlantıyla sorunsuz bir şekilde entegre edilmektedir.

GPU-as-a-Service (GPUaaS) sunan TM'nin veri merkezleri, sürdürülebilirliği ve enerji verimliliğini desteklemek için tasarlanmış LEED sertifikalı yeşil binalardır. Bu, Malezya'nın 2050 yılına kadar Net-Sıfır emisiyona ulaşma hedefiyle uyumludur.

Bu veri merkezleri ayrıca diğer GPU sağlayıcılarına ev sahipliği yaparak, çevresel etkiyi azaltırken inovasyonu teşvik etmektedir. GPUaaS'nin tanıtımı, Malezya'nın dijital öncelikli bir ekonomiye geçişe hazır olduğunu, sağlık ve ulaşım gibi temel sektörleri dönüştürdüğünü, ekonomik büyümeyi yönlendirdiğini ve kamu hizmeti sunumunu iyileştirdiğini göstermektedir.⁴³

⁴³ 23.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecomreviewasia.com/news/industry-news/4733-tm-launches-malaysia-s-first-gpuaaS-boosting-ai-innovation/> adresinden ulaşılabilir.

SUUDİ ARABİSTAN

Nüfusu:	36.305.289
Yüzölçümü:	2.149.690 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	23.140 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Haberleşme ve Bilgi Teknolojisi Komisyonu (CITC)
Mobil Şebeke Abonesi:	41.298.629
Sabit Şebeke Abonesi:	5.377.980
İnternet Kullanım Oranı (%):	95,7

1. CST'nin İnternet Yönetişim Forumu'na Katılımı

Suudi Arabistan İletişim, Uzay ve Teknoloji Komisyonu CST, 15-19 Aralık 2024 tarihleri arasında Suudi Arabistan'ın ev sahipliğinde düzenlenen ve dijital alanda inovasyondan yararlanmayı ve riskleri azaltmayı, barış, kalkınma ve sürdürülebilirliğe dijital katkıyı teşvik etmeyi, dijital çağda insan haklarını ve kapsayıcılığı desteklemeyi ve internetin dijital yönetişimini geliştirmeyi amaçlayan İnternet Yönetişim Forumu'na (IGF) katılmıştır.

Dr. Mohammed Altamimi, Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi'nin (WSIS+ 20) 20. yıldönümü ve Küresel Dijital Sözleşme Sürecinin uygulanması ile bağlantılı olarak dijital yönetişimin ilerlemesini değerlendirmeye ve geleceğini vurgulamaya odaklanan Geleceğin Zirvesinden WSIS+ 20'ye başlıklı Üst Düzey Oturuma katılmıştır. Oturum, dijital politikaların kapsayıcı olmasını ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemesini sağlamak için hükümetleri, özel sektörü, bireyleri ve teknik uzmanları içeren çok taraflı bir yaklaşıma duyulan ihtiyacı vurgulamanın yanı sıra, küresel dijital işbirliğini ilerletmek için elde edilen başarıların tartışılması, eksikliklerin belirlenmesi ve stratejilerin geliştirilmesi için bir platform sağlamıştır.

Ayrıca, Strateji ve Dijitalleşme Sektörü Başkan Yardımcısı Naif Sheshah, küresel dijital refahın şekillendirilmesinde ulusal ve teknik politikanın rolünü tartışan bir çalışmaya

katılırken, Eng. Musaab Alammar, İnternet Teknolojileri Geliştirme Direktörü, IPv6 MS İş birliği konulu bir oturuma katkıda bulunmuştur.

IGF, internetin ve teknolojinin geleceğini şekillendirmek ve herkes için güvenli bir dijital gelecek inşa etmek amacıyla uzmanlık, başarı öyküleri ve internet politikalarına ilişkin en iyi uygulamaları paylaşmak üzere 300'den fazla oturum ve atölye çalışması sağlamış ve 160'tan fazla ülkeyi, küresel uzmanlardan ve uzmanlardan oluşan 1000'den fazla konuşmacıyı bir araya getirmiştir.⁴⁴

2. “Dijital İyi Olma Hali” Konulu Çalıştay

Suudi Arabistan İletişim, Uzay ve Teknoloji Komisyonu CST, Kral Abdülaziz Dünya Kültür Merkezi (Ithra) ile işbirliği içinde Riyad'da düzenlenen İnternet Yönetişim Forumu (IGF) kapsamında “Dijital Refah” konulu bir çalıştay düzenlemiştir. Çalıştay, Suudi Arabistan'ın küresel dijitalleşmedeki gelişmelere ve bunun yaşam kalitesi üzerindeki etkisine ayak uydurma çabalarını vurgulamayı, Küresel Dijital Refah Endeksi'ni ve bunun sürdürülebilir kalkınma hedeflerini sağlamadaki önemini tartışmayı ve herkes için sürdürülebilir bir gelecek sağlarken günlük ihtiyaçları karşılayarak dijital sürdürülebilirliği sağlamayı amaçlamıştır.

Çalışmaya katılan CST Strateji ve Dijitalleşme Sektörü Başkan Yardımcısı Naif Sheshah, kullanıcı ile dijital teknolojiler arasındaki ilişkinin geliştirilmesinin ve güvenli, güvenilir, dengeli ve kapsayıcı bir dijital ortam yoluyla dijital denge ve kapsayıcılığın sağlanmasının önemini vurgulayarak diğer ülkeleri Küresel Dijital Refah Endeksi'ni benimsemeye davet etmiştir.

Küresel Dijital Refah Endeksi, dijital teknolojilerin kullanımını geliştirmek ve etkilerini en üst düzeye çıkarmak için en iyi uygulamaları ve standartları sağlayarak politika yapıcılar ve düzenleyiciler arasında işbirliğini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Endeks

⁴⁴ 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cst.gov.sa/en/mediacenter/pressreleases/Pages/2024121901.aspx> adresinden ulaşılabilir.

aynı zamanda bağlantısız topluluklar için dijital uçurumu kapatmayı, dijital dengeyi teşvik etmeyi ve dünyanın dörtbir yanındaki dijital kullanıcıların farkındalığını arttırmayı amaçlamaktadır.⁴⁵

⁴⁵ 15.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cst.gov.sa/en/mediacenter/pressreleases/Pages/2024121501.aspx> adresinden ulaşılabilir.

TAYLAND

Nüfusu:	71.863.332
Yüzölçümü:	513.120 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	7.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	118.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	4.140.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	76,54

Tayland'da Yeni Dolandırıcılık Karşıtı Yasa

Tayland Başbakan Yardımcısı ve Dijital Ekonomi ve Toplum Bakanı, dolandırıcılığı caydırmak ve mağdurlara yardım etmek amacıyla Singapur'da kullanılan yasaya benzer yeni bir yasa çıkarılacağını duyurmuştur. Yeni yasa birkaç önemli konuyu ele alacaktır. Birincisi, finans kuruluşları ve mobil telefon işletmecilerinin belirli önlemleri izleyerek sorumluluk almaları gerekecek, ikinci husus ise, özellikle geri ödenecek miktar konusunda hala tartışılan dolandırılan paranın iadesi sürecini içerecektir. Son konu ise suçlulara verilen cezaların artırılmasıdır. Tüm bu konular şu anda Danıştay tarafından değerlendirilmek üzere incelenmektedir.

Bakan, 1 Ocak itibarıyla SMS mesajlarının kayıt için gömülü bağlantılar içermesini gerektiren yeni bir önlemin getirildiğini ve göndericinin durumunu tanımlaması gerektiğini belirtmiştir. Gönderenin bilgileri bulunamazsa, işletmeci mesajın gönderilmesini askıya alacaktır. Singapur'da, 16 Aralık 2024'te yürürlüğe giren yasaya Ortak Sorumluluk Çerçevesi (SRF) adı verilmektedir. Bu yasanın finansal kuruluşların potansiyel mağdurları önlemek, uyarmak ve onlara yardımcı olmak için ilk savunma hattı olduğu kabul edilmektedir.

Her iki taraf da SRF kapsamında belirtilen ayrıntılı sorumlulukları yerine getirmelidir. Bunu başaramayan taraf, kayıplar için herhangi bir sorumluluk sınırı getirilmediğinden,

mağduru tazmin etmekten tamamen sorumlu tutulacaktır. SRF'nin yanı sıra ulusal polise de dolandırılan ancak dolandırıcılara para göndermeye devam eden mağdurların hesaplarını dondurma yetkisi verilebilecektir.

Finansal kurumlara ve mobil telefon işletmecilerine dolandırıcılık operasyonlarını caydırma sorumluluğu vermek, birçok sivilin büyük ölçüde yararına olacaktır. Dolandırıcılar, kurbanlarını manipüle etmek için sıklıkla çeşitli hileler ve ikna edici taktikler kullanmaktadırlar. Kendilerini kurnaz olarak gören kişiler bile bu planlara kanabilmekte veya aldatici taktiklerinden etkilenmektedir. Ancak, dolandırıcılar gelişebileceği veya sistemi atlatmanın yeni yollarını bulabileceği için tüm taraflar sürekli olarak sisteme uyum sağlamalıdır. Örneğin, bir dolandırıcı, sorumlu taraflardan birini kandırmak ve onlardan para koparmak için kurban gibi davranabilecektir.

Böylece sadece Tayland'ı değil, tüm dünyayı yıllardır rahatsız eden bu tür suç faaliyetleriyle mücadele için önlemlerin alınmasının insanlara güven vereceği düşünülmektedir.⁴⁶

⁴⁶ 21.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.kaphooninternational.com/opinion/549847> adresinden ulaşılabilir.

AFRİKA KITASI**GÜNEY AFRİKA**

Nüfusu:	60.142.978
Yüzölçümü:	8.515.767 km ²
Kişi Başına Gelir:	6.001 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu (ICASA)
Mobil Şebeke Abonesi:	100.328.005
Sabit Şebeke Abonesi:	1.472.191
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,31

ICASA, Televizyon Yayın Hizmetleri için Lisanslama İşlemlerini Tamamlanması

Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, televizyon yayın hizmetlerinin sağlanması için Televizyon Yayın Hizmeti (CTBS) ve Radyo Frekans Spektrumu (RFS) lisansları vermek üzere lisanslama sürecini tamamlamıştır.

Kurum, Platinum North West TV NPC'nin lisanslama sürecinde başarılı olduğunu ve daha sonra CTBS ve RFS lisansları aldığını duyurmuştur. Lisanslama sürecinin 1. aşamasına kabul edilen yirmi başvurudan yalnızca bir başvuru sahibi ön kayıt gerekliliklerini yerine getirmiş ve bu nedenle lisanslama sürecinin 2. aşamasına kabul edilmiştir. Lisanslama sürecinin ikinci aşaması, 2005 tarihli Elektronik İletişim Yasası'nın (2005 tarihli 36 sayılı Yasa) 17. maddesi uyarınca gerçekleştirilmiştir.

ICASA Meclis Üyesi, Televizyon Yayıncılık Hizmetleri Komitesi Başkanı Ntombiza Sithole, "Topluluk televizyonu, Güney Afrika'da bilgi, eğitim ve eğlence kaynağı olarak önemli bir rol oynamaktadır. Hikaye anlatımı yoluyla topluluk gelişimi, güçlendirme, sosyal uyum ve kültürel koruma ve tanıtımın çeşitli yönlerine katkıda bulunur. ICASA, başarılı başvuru sahiplerinden bu aracı Güney Afrika halkına hizmet etmek ve topluluk

yayıncılığı sektörünün refahına katkıda bulunmak için kullanmalarını rica ediyor” açıklamasında bulunmuştur.⁴⁷

⁴⁷ 13.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.icasa.org.za/news/2024/icasa-concludes-licensing-for-community-television-broadcasting-services> adresinden ulaşılabilmektedir.

KENYA

Nüfusu:	56.632.843
Yüzölçümü:	580.367 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	3.461 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kenya Haberleşme Kurumu
Mobil Şebeke Abonesi:	61.408.904
Sabit Şebeke Abonesi:	59.785
İnternet Kullanım Oranı(%):	85,2

Kenya Uzay Ajansı ve Expertise France İş Ortaklığı Kurması

Kenya Uzay Ajansı (KSA) Genel Müdürü Tuğgeneral Hillary Kipkosgei, Expertise France'dan Genel Müdür Jeremy Pellet liderliğindeki bir heyeti ağırlamıştır. Bu toplantı sırasında iki lider, uzayla ilgili iş birliklerinde daha fazla sinerji sağlamayı amaçlayan önemli bir iş birliği anlaşması imzalamıştır.

Kenya'daki uzay faaliyetlerini teşvik etmek, koordine etmek ve düzenlemekle görevli bir devlet kuruluşu olan KSA, ulusal sosyo-ekonomik kalkınma için uzay bilimi, teknolojisi ve hizmetlerinden yararlanmada önemli bir rol oynamaktadır. Amaçları arasında ulusal uzay yeteneklerinin gelişimini artırmak ve Kenya'nın ilerlemesi için uzay teknolojilerinin faydalarını en üst düzeye çıkarmak için uzay sektörünün büyümesini beslemek yer almaktadır.

Fransız kamu uluslararası iş birliği ajansı olan Expertise France, ortak ülkelerin dengeli kalkınmasına katkıda bulunan projeler tasarlamakta ve uygulamaktadır. Çabaları, 2030 Gündemi'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG'ler) ve Fransa'nın dış eylem öncelikleriyle uyumludur. DG KSA, KSA ve EF arasında 2024 boyunca ortak faaliyetler ve tanıtımda geliştirilen büyük sinerjiyi yinelemiştir. EF meslektaşlarına, Kenya hükümetinin bir bütün olarak, Kenya ve Afrika'ya fayda sağlayacak programları ortaklaşa geliştirmek için EF tarafından öngörüldüğü gibi stratejik ortaklıklar geliştirmeye istekli olduğunu temin etmiştir.

Expertise France Genel Müdürü, etkili sonuçların temel itici güçleri olarak sinerji, iş birliği ve ortaklıkların önemini vurgulamıştır. Kenya Uzay Ajansı (KSA) ile iş birliğinde elde edilen önemli ilerlemeyi vurgulamış ve gelecekteki ortak çabalar için odaklanılacak geniş alanları özetlemiştir:

- Yetenek ve Kapasite Oluşturma: Hafif altyapı projeleri de dahil olmak üzere insan ve kurumsal yetenekleri güçlendirmeyi amaçlayan programlar.
- Veri Alımını Kolaylaştırma: Üniversiteler, Sivil Toplum Örgütleri (STK'ler) ve özel sektör paydaşları da dahil olmak üzere yerel ekosistemler içinde Dünya Gözlem (EO) verilerinin kullanımını geliştirmek için kapasite oluşturma. Bu çabalar, sürdürülebilir kalkınma kullanım durumlarını vurgularken mevcut ulusal girişimlerden yararlanacaktır.
- Yenilik Ekosistemlerine Destek: Teknolojik gelişmeleri yönlendirmek ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek için Kenya'nın başlangıç ve uzay inovasyon ekosistemini güçlendirme.

Kenya Uzay Ajansı (KSA) ve Expertise France (EF), Çoklu Bağışçı Eylemi "Afrika'da Veri Yönetimi" kapsamında bir Dünya Gözlem (EO) veri Laboratuvarı kurmak için birlikte çalışmaktadır. Bu girişim, Avrupa Birliği (AB) ve beş AB üye devleti olan Belçika, Estonya, Finlandiya, Fransa ve Almanya tarafından ortaklaşa finanse edilen Afrika Birliği (AU) ve Team Europe Girişimi (TEI) arasındaki işbirlikli bir çabadır.

EO veri Laboratuvarı, EO verilerine erişimi teşvik etmeyi ve Kenya'daki uzay sektörü paydaşlarının kapasitesini oluşturmayı, sosyoekonomik zorlukları ele almak ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek için veri odaklı hizmet ve ürünlerin geliştirilmesini sağlayarak inovasyonu ve değer sağlamayı amaçlamaktadır.⁴⁸

⁴⁸ 06.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://techafricanews.com/2024/12/06/kenya-space-agency-and-expertise-france-forge-landmark-partnership-to-advance-space-innovation/> adresinden ulaşılabilir.

OKYANUSYA**AVUSTRALYA**

Nüfusu:	25.687.041
Yüzölçümü:	7.692.024 km ²
Kişi Başına Gelir:	56.352 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA)
Mobil Şebeke Abonesi:	27.880.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.820.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	86,55

1. Avustralya Telekomünikasyon Şirketlerinin Müşteri Şikayetleri Performans Raporu

Avustralya İletişim ve Medya Kurumu ACMA, Avustralya'da faaliyet gösteren telekomünikasyon şirketlerinin, üç temel şikâyet ölçütüne göre; performansını özetleyen ve türünün ilk örneği olan bir telekomünikasyon müşteri şikayetlerini ele alan raporu yayımlamıştır. Faaliyette olan her 10.000 hizmet başına alınan şikayet sayısında Vonex en az şikayet alan şirket olurken, Westnet en fazla şikayet alan şirket olmuştur. En büyük telekom şirketleri arasında Telstra 19. sırada yer alırken Optus 34 telekom şirketi arasında 25. sırada yer almıştır.

Şikâyetlerin ortalama çözülme süresi açısından Circles.Life, Moose Mobile, Starlink ve Woolworths Mobile, şikâyetlerin çözülmesi için ortalama sadece bir gün ile zirvede yer almıştır. Telstra, şikayetleri çözmek için ortalama 10 gün ile 34 telekomünikasyon şirketi arasında en alt sırada yer almıştır. Lebara, Telekomünikasyon Endüstrisi Ombudsmanına (TIO) yönlendirilen şikayetlerin %1,6'sı ile en düşük yüzdeye sahipken, Tangerine Telecom çözüm için yönlendirilen şikayetlerin %81,5'i ile en yüksek yüzdeye sahiptir.

ACMA yetkili üyesi Samantha Yorke, tüketicilerin ilk kez telekomünikasyon şirketlerinin rakiplerine kıyasla şikayetleri ele alma konusunda nasıl bir performans sergilediğini görebileceklerini söylemiştir. Ayrıca, “*Telekomünikasyon müşterilerinin şikayetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde ele alınmasını istediklerini biliyoruz. Bu yeni rapor, hangi telekomünikasyon şirketlerinin müşterilerine yardımcı olma konusunda başarılı olduğunu ve hangilerinin daha iyi olması gerektiğini gösteriyor. Rapor, performans verileri ve fiyatlandırmanın yanı sıra tüketicilere telekomünikasyon sağlayıcısı seçiminde yardımcı olacak önemli bir veri seti sunmaktadır. Bu verilerin sürekli olarak yayımlanması, tüketiciler için büyük bir kazanç olan şikâyet ele alma uygulamalarının sektör çapında iyileştirilmesi için bir teşvik olmalıdır.*” açıklamasında bulunmuştur.

Rapor Temmuz-Eylül 2024 dönemine ait verileri içermektedir. Zaman içindeki performansı izlemek için veriler üç ayda bir güncellenecektir. Şikâyette bulunmak isteyen tüketiciler ilk etapta hizmet sağlayıcılarıyla irtibata geçmelidir. Şikâyetin hizmet sağlayıcı tarafından çözülmemesi halinde, tüketici TIO ile irtibata geçerek anlaşmazlığın giderilmesi için yardım isteyebilecektir.⁴⁹

2. Avustralya ve Birleşik Krallık’tan Dolandırıcılıkla Mücadele için İşbirliği

Avustralya ve Birleşik Krallık, iki ülkenin iletişim düzenleyicileri tarafından imzalanan yeni bir anlaşma kapsamında telefon dolandırıcılığı, spam ve istenmeyen aramalarla mücadele etmek için güçlerini birleştirecektir. Avustralya İletişim ve Medya Kurumu ACMA ve İletişim Ofisi Ofcom, tüketici sonuçlarına ulaşmak için karşılıklı yardım ve bilgi paylaşımını kolaylaştıracak yeni bir işbirliği duyurmuştur.

Dolandırıcılık aramaları ve SMS'leri nedeniyle Scamwatch'a bildirilen tüketici kayıpları bu yıl şu ana kadar 83 milyon Dolardır. Dolandırıcılar daha sofistike hale geldikçe ve

⁴⁹ 18.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.acma.gov.au/articles/2024-12/new-report-ranks-australian-telco-customer-complaint-performance> adresinden ulaşılabilir.

Avustralyalıları hedef almak için yeni ve geliştirmekte olan teknolojileri kullandıkça, uluslararası düzeyde işbirliği giderek daha önemli hale gelmektedir.

ACMA Başkanı Nerida O'Loughlin, anlaşmanın ACMA ve Ofcom'un istenmeyen iletişimle mücadele çabalarını artıracaklarını söylemiştir. Ayrıca, *“Ofcom ile ortaklık kurmamız, tüketicileri korumamızın ve hem Avustralya'da hem de dünya genelinde telekomünikasyon ağlarının bütünlüğünü güvence altına almamızın bir başka yoludur.”* açıklamasında bulunmuştur. Ofcom'un İcra Kurulu Başkanı Dame Melanie Dawes ise düşüncelerini, *“Dijital dünya küçük bir yer. Suç çeteleri cebinizdeki telefon aracılığıyla herhangi bir ülkeden sizi dolandırmaya çalışabilir. Bugünkü anlaşma bir mesaj veriyor: düzenleyiciler, hükümetler, polis ve şirketler küresel ölçekte dolandırıcılıkla mücadele etmek için birlikte çalışıyorlar.”* şeklinde ifade etmiştir.⁵⁰

⁵⁰ 03.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.acma.gov.au/articles/2024-12/australia-and-uk-partner-combat-scams> adresinden ulaşılabilmektedir.

YENİ ZELANDA

Nüfusu:	4.699.755
Yüzölçümü:	268.021 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.072 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ticaret Komisyonu
Mobil Şebeke Abonesi:	6.400.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.760.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	93

Belirli Fiber Hizmetlerin Serbestleştirilmesinin İncelenmesi

Yeni Zelanda Ticaret Komisyonu, halihazırda düzenlemekte olduğu yedi fiber hizmetten dördü için düzenlemenin hala geçerli olup olmayacağını araştıracağını doğrulamıştır. Bu hizmetler, tüm fiber alanlarda sağlanan ses ve taşıma hizmetleri ile Chorus tarafından kontrol edilmeyen alanlarda sağlanan noktadan noktaya ve ortak yerleşim hizmetleridir.

Telekomünikasyon Birim Amiri Tristan Gilbertson, *“Şu anda, ülke genelinde evlere ve işyerlerine giden ve bitstream olarak adlandırılan temel fiber genişbant hizmeti için düzenlemenin yürürlükte kalması gerektiğini düşünüyoruz, ancak diğer fiber hizmetler için bir miktar rekabet var ve deregülasyon uygun olabilir. Telekomünikasyon dinamik bir pazardır ve düzenlemelerin rekabet ortamındaki değişikliklere ayak uydurması gerekmektedir. Serbestleşmenin gerçekleşebilmesi için tüketicilerin çıkarlarını koruyacak yeterli rekabetin varlığından emin olmamız gerekiyor.”* açıklamasında bulunmuştur.

Ayrıca, Komisyon, sektördeki ve rekabet ortamındaki değişiklikler ışığında kırsal alanlardaki bakır hizmetlerinin ve mobil sonlandırıcı erişim hizmetlerinin serbestleştirilmesini ayrıca araştırdıklarını da duyurmuştur.⁵¹

⁵¹ 19.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://comcom.govt.nz/news-and-media/media-releases/2024/comcom-to-look-at-deregulation-of-select-fibre-services> adresinden ulaşılabilir.

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

AB SAYISAL TEK PAZARI

Avrupa Tek Pazarı, Avrupa Birliği'nin (AB) 27 üye ülkesi ile Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması yoluyla İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç ve ikili anlaşmalar yoluyla İsviçre'yi içeren tek bir pazardır. Tek Pazar, toplu olarak dört özgürlük olarak bilinen malların, sermayenin, hizmetlerin ve emeğin serbest dolaşımını garanti etmeyi amaçlamaktadır.

Avrupa Sayısal Tek Pazar ise, dijital pazarlama, e-ticaret ve telekomünikasyonu kapsayan Avrupa Tek Pazarına ait bir politikadır. Bu politika ile dijital çağa ayak uydurabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenerek var olan pazarların tek bir pazar haline getirilmesi hedeflenmektedir.

1. Avrupa Birliği Kapsamında Yapay Zekâ Fabrikaları

Avrupa Yüksek Performanslı Hesaplama Ortak Girişimi (EuroHPC), Avrupa genelinde ilk Yapay Zekâ Fabrikalarını kurmak ve işletmek amacıyla sunulan tekliflerden yedi tanesini seçmiştir. Bu tekliflerin, Avrupa'nın gelişmiş yapay zekâ modellerini eğitilmesi ve yapay zekâ çözümleri geliştirilmesinde önemli bir dönüm noktası olacağı belirtilmiştir. Böylece Avrupa Birliği ilk Yapay Zekâ Fabrikalarını kurma taahhüdünü gerçekleştirmek için ilk adımı atmıştır. İlk Yapay Zekâ Fabrikaları için ulusal ve Avrupa Birliği fonlarını birleştirerek 1,5 milyar Avroluk bir yatırım yapılmıştır. Seçilen Yapay Zekâ Fabrikalarının, Avrupa genelindeki önde gelen araştırma ve teknoloji merkezlerinde barındırılacağı ifade edilmiştir.

2025 ve 2026 yıllarında konuşlandırılacak Yapay Zekâ Fabrikaları, EuroHPC hesaplama kapasitesini iki katından fazla artırarak belirli ihtiyaçları karşılayacağı ve Avrupa'nın yapay zekâ yeteneklerini artıracığı belirtilmiştir.

Yapay Zekâ Fabrikaları, yapay zekâ için gereken hesaplama gücü, veri ve yetenek şeklindeki temel bileşenleri bir araya getireceği açıklanmıştır. Bu fabrikaların, yapay zekanın yeni endüstriyel kullanımlarını teşvik edeceği ve yapay zekâ girişimleri ile sağlık, imalat, iklim, finans, otomotiv, otonom sistemler, siber güvenlik, tarım teknolojisi, eğitim, yeşil ekonomi ve uzay gibi Avrupa Birliği için önemli stratejik sektörlerde büyüme fırsatı sunacağı da belirtilmiştir.⁵²

2. IRIS² Güvenli Uydu Sistemi Kapsamında İmtiyaz Sözleşmesi

Avrupa Komisyonu, SpaceRISE konsorsiyumuyla 290 uydudan oluşan çok yörüngeli bir takımyıldız olan Uydu ile Dayanıklılık, Bağlantı ve Güvenlik Altyapısı (IRIS²) kapsamında imtiyaz sözleşmesi imzalamıştır. Bu ortaklık ile Avrupa Birliğinin yeni sistemini geliştireceği, konuşlandıracağı ve işleteceği ifade edilmiştir.

Güvenli ve gelişmiş uydu bağlantısı IRIS², Avrupa Birliğinin güvenlik, emniyet ve dayanıklılıktaki acil uzun vadeli zorlukları ele almak üzere tasarlanmış üçüncü uydu programını temsil ettiği belirtilmiştir. IRIS² sistemi ile hem Orta Dünya Yörüngesi (MEO) hem de Alçak Dünya Yörüngesi (LEO) uydularının avantajlarından yararlanılacağı açıklanmıştır.

Son teknoloji takımyıldızı ile;

- Avrupa Birliğine üye devletleri ve hükümet yetkilileri için güvenli bağlantı hizmetleri,
- Bağlantının olmadığı bölgelerdeki kapsama alanı da dahil olmak üzere özel şirketler ve Avrupa vatandaşları için yüksek hızlı genişbant sunulması hedeflenmiştir.

Bununla birlikte, IRIS² ile Avrupa Birliğinin, güvenli uydu bağlantısında küresel bir lider olması da amaçlanmıştır. Ayrıca bu program ile bağlantı ihtiyaçlarının karşılanmasıyla beraber Avrupa'nın stratejik özerkliği için de temel oluşturulacağı da ifade edilmiştir.⁵³

⁵² 10.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_6302 adresinden ulaşılabilir.

⁵³ 16.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_6439 adresinden ulaşılabilir.

BEREC

Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications), Avrupa Birliği'ndeki telekomünikasyon pazarının düzenleyici kurumudur. 2009 yılı Eylül ayında yürürlüğe giren Telekom Paketi ile oluşturulmuştur. BEREC, Yönetim Kurulu'nda ulusal düzenleyici kurumlar ve AB yetkilileri dâhil idari personeli içermektedir. BEREC, elektronik iletişim ağları ve hizmetleri için iç pazarın gelişmesine ve daha iyi işleyişine katkıda bulunur. Bunu, tüketicilere ve işletmelere benzer şekilde daha büyük faydalar sağlamak için AB düzenleyici çerçevesinin tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamayı ve telekomünikasyon sektöründe etkili bir iç pazarı teşvik etmeyi hedefleyerek yapmaktadır.

BEREC'ten Sürdürülebilirlik Üzerine Etki Analizi

BEREC Düzenleyiciler Kurulu, 2024 yılının son genel kurul toplantısında, Avrupa'nın dijital ve telekomünikasyon ortamındaki önemli konuları ele alan üç önemli belgeyi kamu istişaresi için onaylamıştır. Bunlardan ilki, AB Üye Devletleri genelinde bakır ağların kapatılması konusunda kaydedilen ilerlemeye odaklanmaktadır. Birçok ülke kural koyma ve eski ağları kapatma konusunda ilerleme kaydetmiş olsa da, yalnızca sekiz ülke Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen 2030 kapatma hedefine ulaşma yolunda ilerlemektedir. Taslak rapor, yeterli bildirim süreleri, erişilebilir alternatif hizmetler ve şeffaf iletişim yoluyla bu geçiş sırasında son kullanıcıların korunmasının önemini vurgulamaktadır. Paydaşlar 31 Ocak 2025 tarihine kadar bu taslak hakkında geri bildirimde bulunmaya davet edilmektedir.

İkinci belge, Avrupa'nın dijital on yıl hedefleri kapsamında Gigabit ağlarının konuşlandırılması için çok önemli bir unsur olan fiziksel altyapı erişimine yönelik düzenleyici yaklaşımları incelemektedir. BEREC'in taslak raporu hem telekom hem de telekom dışı altyapı sahiplerinin pazar bütünlüğünün ve mevzuata uygunluğun sağlanmasındaki rolünü vurgulamaktadır. Rapor, erişim yükümlülüklerinin karşılıklı etkileşimini tartışmakta ve rekabetin piyasa verimliliği ile dengelenmesine yönelik

tavsiyeler sunmaktadır. Belge, Üye Devletler arasında tutarlı düzenleyici uygulamalara duyulan ihtiyacın altını çizmektedir ve 19 Şubat 2025 tarihine kadar kamuoyu görüşüne açıktır.

Son olarak BEREC, altyapı paylaşımının elektronik iletişimde çevresel sürdürülebilirliği nasıl destekleyebileceğini araştırmıştır. Rapor, NRA'ların potansiyel yasal ve teknik zorlukları ele alırken ağ paylaşımının çevresel faydalarını değerlendirme ihtiyacını vurgulamaktadır. Sürdürülebilirlik hedeflerinin AB düzenleyici çerçevelerine dahil edilmesini savunmakta ve özellikle mobil ağlarda çevre dostu uygulamaları teşvik etmek için düzenleyici araçların genişletilmesini önermektedir. BEREC ayrıca sürdürülebilir altyapı gelişimini optimize etmek için daha iyi veri paylaşımı ve işbirliği çağrısında bulunmaktadır. Bu taslak üzerinde kamu istişaresi 26 Ocak 2025 tarihine kadar sürecektir.⁵⁴

⁵⁴ 11.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.berec.europa.eu/en/news/press-releases/berec-analyses-progress-towards-copper-switch-off-physical-infrastructure-access-and-the-impact-of-sharing-on-sustainability> adresinden ulaşılabilir.

ENISA

Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı (European Union Agency for Cybersecurity) Avrupa Birliği'ne bağlı ağ ve bilgi güvenliğinden sorumlu bir ajanstır. 13 Mart 2004 tarihinde kurulmuş olup 1 Eylül 2005 tarihinde faaliyete geçmiştir. Merkezi Yunanistan'ın Kandiye kentinde yer almaktadır. ENISA Avrupa genelinde yüksek bir siber güvenlik düzeyine ulaşmayı amaçlamaktadır. ENISA, AB çatısı altındaki tüm kurum ve kuruluşların ağ ve bilgi güvenliği konusunda bilgi paylaşımında bulunduğu bir merkez konumundadır. ENISA'nın sorumluluğu, AB içinde en üst seviyede ve en etkin şekilde ağ ve bilgi güvenliğini tesis etmektir. AB enstitüleri ve üye ülkelerle de işbirliği yaparak; AB içinde yer alan tüm kullanıcılar, çeşitli organizasyonlar ve iş dünyasında bilgi güvenliği kültürü oluşturmayı hedeflemektedir. ENISA, bulut bilişim alanında hem kamu kurumlarına, hem de özel sektör temsilcilerine yeni bilişim teknolojileri ve servislerine güvenli geçiş için rehberlik hizmeti sunmaktadır. ENISA, kurumlar arası koordinasyonu sağlama ve bilinçlendirme çalışmaları yapmanın yanı sıra; kullanıcılara uyguladığı anketlerle mevcut durumun analizini de sık aralıklarla yaparak, yeni bilgi güvenliği politikalarının üretilmesine katkı sağlamaktadır.

AB'nin Siber Güvenlik Durumuyla İlgili İlk Raporu

ENISA tarafından Avrupa Birliği'ndeki siber güvenliğin durumuyla ilgili ilk rapor yayımlamıştır. Rapor; AB politika yapıcılarına AB'deki siber güvenlik manzarası ve yeteneklerinin durumuyla ilgili kanıta dayalı bir genel bakış sunmaktadır. Raporda ayrıca, belirlenen eksiklikleri gidermek ve Avrupa Birliği genelinde siber güvenlik seviyesini artırmak için politika önerileri de sunulmaktadır.

ENISA'ya NIS 2 Direktifi'nin 18. Maddesi uyarınca, Avrupa Birliği'ndeki siber güvenliğin durumu hakkında iki yılda bir rapor hazırlama görevi verilmiştir. Bu kapsamda raporda, siber güvenlik olgunluk durumu hakkında kanıta dayalı bir genel bakışın yanı sıra Avrupa genelindeki siber güvenlik yeteneklerinin bir değerlendirmesi sunulmaktadır. Bu rapor, 27 AB Üye Devleti ve Avrupa Komisyonu ile yapılan kapsamlı iştişarelerin sonucudur.

Raporun başlıca bulguları aşağıda verilmektedir:

- Birlik düzeyinde yapılan risk değerlendirmesi, AB'ye yönelik önemli bir siber tehdit düzeyini ortaya koymuş ve AB kuruluşlarını hedef alan tehdit aktörleri tarafından istismar edilen güvenlik açıklarını vurgulamıştır.
- AB düzeyindeki siber güvenlik yeteneklerine ilişkin olarak, vatandaş düzeyinde, siber güvenlik farkındalığının arttığı görülmüş olup genç nesillerin dijital beceri düzeyi daha yüksek seviyededir.

Raporda politika önerileri; politika uygulaması, siber kriz yönetimi, tedarik zinciri ve beceriler olmak üzere dört öncelikli alan başlıkları belirlenmiştir. Raporun temel çıktıları şunlardır:

- Avrupa Birliği Kurumları, Kuruluşları ve Ajanslarına (EUIBA'lar), ulusal yetkili makamlara ve NIS2 Direktifi kapsamına giren kuruluşlara verilen teknik ve mali desteği güçlendirmek, kurumsal yapıları kullanarak gelişen AB siber güvenlik politika çerçevesinin uyumlu, kapsamlı, zamanında ve tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak,
- Siber Güvenlik Becerileri Akademisi'ni uygulayarak ortak bir AB yaklaşımı oluşturarak, gelecekteki beceri ihtiyaçlarını belirleyerek, beceri açığını gidermek için paydaşların katılımına yönelik koordineli bir AB yaklaşımı geliştirerek ve siber güvenlik becerileri için bir Avrupa tasdik şeması kurarak AB siber iş gücünü güçlendirmek,
- AB genelinde koordineli risk değerlendirmelerini artırarak ve hem kamu hem de özel sektörlerin karşılaştığı siber güvenlik zorluklarını ele almayı amaçlayan tedarik zinciri güvenliği için bir AB yatay politika çerçevesi geliştirerek AB'de tedarik zinciri güvenliğini ele almak,
- Sektörel özellikler ve ihtiyaçlar hakkındaki anlayışı geliştirmek, NIS2 Direktifi kapsamındaki sektörlerin siber güvenlik olgunluk seviyesini iyileştirmek ve zayıf veya hassas sektörlerle ve AB genelindeki risk değerlendirmeleri yoluyla belirlenen risklere odaklanarak sektörel hazırlık ve dayanıklılık için Siber Dayanışma Yasası kapsamında kurulacak gelecekteki Siber Güvenlik Acil Durum Mekanizmasını kullanmak,

- Mevcut politika girişimlerini temel alarak ve demografik özelliklerden bağımsız olarak profesyoneller ve vatandaşlar arasında ortak bir yüksek düzeyde siber güvenlik farkındalığı ve siber hijyeni elde etmek için ulusal çabaları uyumlu hale getirerek birleşik bir yaklaşım teşvik etmek.

AB Siber Güvenlik Ajansı İcra Direktörü rapor ile ilgili olarak *“ENISA, kuruluşundan bu yana AB Üye Devletlerine uzmanlık ve stratejik destek sağlama taahhüdünde kararlı olmuştur. Büyüyen siber güvenlik tehditleri, teknolojik ilerlemeler ve karmaşık bir jeopolitik manzara ortasında, yeteneklerimizi değerlendirmek hayati önem taşımaktadır. Bu süreç boyunca olgunluk seviyelerimizi etkili bir şekilde değerlendirebilir ve sonraki adımlarımızı stratejik olarak planlayabiliriz. Birlik'teki siber güvenlik durumu hakkındaki ilk rapor, devam eden ortak çabalarımızı yansıtıyor ve AB genelinde güvenliği ve dayanıklılığı güçlendirme konusundaki ortak hedefimizi vurguluyor.”* değerlendirmesinde bulunmuştur⁵⁵.

⁵⁵ 03.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.enisa.europa.eu/news/eus-first-ever-report-on-the-state-of-cybersecurity-in-the-union> adresinden ulaşılabilmektedir.

GSMA

The GSM Association (GSMA), mobil işletmeciler ve Telekom ile ilgili işletmelerden oluşan bir topluluktur. GSMA, GSM mobil sektörünün standardize edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Mobil ekosistem ve ilişik endüstrilerdeki mobil operatörleri ve kuruluşları temsil eden GSMA, üyelerine Endüstri Hizmetleri ve Çözümleri, İyilik için Bağlantı ve Sosyal Yardım başlıkları altında çeşitli hizmetler sunmaktadır.

GSMA Açık Ağ Geçidi Girişimine Fransız Mobil İşletmecilerin Katılımı

GSMA Açık Ağ Geçidi girişimi ile dünyanın dört bir yanından işletmeciler bir araya gelmiş ve ülke veya işletmeciden bağımsız olarak tüm cihazlarda sorunsuz bir şekilde çalışabilen dijital ürünlerin tasarımının kolaylaştırılması hedeflenmiştir. Bu küresel GSMA Açık Ağ Geçidi (Open Gateway) girişiminin bir parçası olarak, Fransa'nın önde gelen dört mobil işletmecisi Bouygues Telecom, Free, Orange ve SFR, uygulama geliştiricileri ile işletmelerin çevrimiçi dolandırıcılıkla mücadele etmesine, mobil müşterilerin dijital kimliklerini korumasına yardımcı olmak üzere tasarlanmış hizmetler sunulması amacıyla güçlerini birleştireceklerini duyurmuştur.

Bu kapsamda, Fransa pazarı için mobil işletmeciler, yeni CAMARA standardına göre geliştirilen KYC Match ve SIM Swap adlı Uygulama Programlanabilir Arayüzü (API) geliştirmiştir. Fransa, dört büyük operatörün de çevrimiçi işletmelerin yeni müşterilerin kimliklerinin doğrulanabildiği KYC Match adlı API'yi başlatan dünyadaki ilk ülke olmuştur.

Fransa'da Covid salgınından bu yana çevrimiçi işlemlerde %37'lik bir artış görülmüş ve 2023'te toplam 2,35 milyar Avroya ulaşmıştır. Bu çevrimiçi işlemlerin %77'si mobil cihazlar üzerinden gerçekleşmiştir. Ancak bunun yanı sıra Fransız şirketlerinin %80'i çevrimiçi dolandırıcılık girişimleri yaşadıklarını ve %45'i çevrimiçi dolandırıcılığın son 12 ayda arttığını belirtmiştir. Bu yeni uygulama programlanabilir arayüzleri ile

dolandırıcılara karşı ek bir savunma katmanı ekleyerek tüketicilerin mobil kimliklerini korumaya yardımcı olacağı ifade edilmiştir.

Fransız mobil işletmecilerin kurumsal geliştiricilere sunduğu iki hizmet şu şekildedir:

- **KYC Eşleşmesi:** Bu hizmette işletmelerin, müşteri tarafından sağlanan bilgileri kullanıcının mobil işletmecisi tarafından tutulan doğrulanmış kayıtlarla çapraz kontrol etmelerine olanak tanıdığı belirtilmiştir. Bu çapraz kontrol karşılaştırmasının, cep telefonu numarası, ad, posta kodu, adres, doğum tarihi ve e-posta adresi gibi ayrıntıları içerdiği ifade edilmiştir. Doğrulama sürecinde hiçbir kişisel tanımlayıcı bilgi paylaşılmadığı böylece güvenli ve doğru doğrulamayı mümkün kılarken kullanıcı gizliliğini garanti edilmiştir.
- **SIM Swap:** Belirli bir telefon numarasının yakın zamanda SIM kartını değiştirip değiştirmedini kontrol etmek için kullanılan bir arayüzdür. Bu hizmetin, dolandırıcıların sosyal mühendislik teknikleri ve çalınan kişisel verileri kullanarak hesap sahibinin SIM kartını ele geçirdiği hesap ele geçirme saldırılarını azaltmaya yardımcı olacağı belirtilmiştir.⁵⁶

⁵⁶ 03.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.gsma.com/newsroom/press-release/french-mobile-industry-accelerates-deployment-of-network-apis-through-gsma-open-gateway-initiative/> adresinden ulaşılabilmektedir.